...::KENT AKADEMİSİ | URBAN ACADEMY

Volume: 19 Issue: 5 - 2026 | Cilt: 19 Sayı 5 - 2026

ARTICLE INFO | MAKALE KUNYESI

Article Type: Research | Araştırma
Received Date | Gönderilme Tarihi: 01.08.2025
Accepted Date | Kabul Tarihi: 04.06.2026
Published Date | Yayın Tarihi: 05.06.2026

CITATION INFO | ATIF KÜNYESİ

Baranaydın, Ö.E., Çolakoğlu, O.E. (2026). Sustainable Destination Management and Social Carrying Capacity in Edirne Province, *Kent Akademisi Dergisi*, *19*(5):1-25. https://doi.org/10.35674/kent.1756722

Edirne İlinde Sürdürülebilir Destinasyon Yönetimi ve Sosyal Taşıma Kapasitesi

Sustainable Destination Management and Social Carrying Capacity in Edirne Province

Özlem ER BARANAYDIN[1], Osman Eralp ÇOLAKOĞLU[2]

Öz

Bu araştırma, Edirne'deki turizm paydaşlarının görüşlerine dayanarak destinasyonda kurulacak bir destinasyon yönetim örgütüne (DYÖ) duyulan ihtiyacı incelemeyi ve sürdürülebilir turizm gelişimi bağlamında sosyal taşıma kapasitesini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışma ayrıca araştırma, destinasyonda Sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik atılması gereken adımları belirlemeyi hedeflemektedir. Araştırma sorularına derinlemesine yanıtlar elde etmek amacıyla nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir ve fenomenolojik desen kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde, yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda 34 turizm paydaşı ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, Edirne'de turizm paydaşları arasında koordinasyon eksikliği bulunduğunu, destinasyon yönetim örgütüne duyulan ihtiyacın belirgin olduğunu, taşıma kapasitesine yönelik planlamaların yetersiz kaldığını ve sürdürülebilir turizm ilkelerinin yeterince benimsenmemiş olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, Edirne'de etkin bir destinasyon yönetimi ve sürdürülebilir gelişim için; sürdürülebilirlik odaklı planlamaların yapılması, tüm paydaşları kapsayan kapsayıcı bir örgütsel yapının oluşturulması, paydaşlar arası iletişim ve iş birliğinin güçlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Destinasyon Yönetimi, Sürdürülebilir Destinasyon Yönetimi, Sosyal Taşıma Kapasitesi, Edirne.

ABSTRACT

This study aims to examine the need for a Destination Management Organization (DMO) in Edirne based on the views of tourism stakeholders and to evaluate social carrying capacity within the context of sustainable tourism development. The study also seeks to identify the steps that should be taken to ensure sustainability in the destination. In order to obtain in-depth answers to the research questions, a qualitative research approach was adopted and a phenomenological research design was employed. Data were collected through semi-structured interviews. In this context, the data obtained from interviews conducted with 34 tourism stakeholders were analyzed using content analysis. The findings reveal a lack of coordination among tourism stakeholders in Edirne, a clear need for a Destination Management Organization, insufficient planning regarding carrying capacity, and an inadequate adoption of sustainable tourism principles. Accordingly, the study concludes that sustainability-oriented planning, the establishment of an inclusive organizational structure involving all stakeholders, and the strengthening of communication and cooperation among stakeholders are necessary to achieve effective destination management and sustainable tourism development in Edirne.

Keywords: Destination Management, Sustainable Destination Management, Social Carrying Capacity, Edirne

[1] **Corresponding Author:** Özlem ER BARANAYDIN, Trakya University, ozlemer@trakya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0774-3734
[2]Osman Eralp ÇOLAKOĞLU, Aydın Adnan Menderes University, ocolak@adu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5875-8488
*Bu makale, Özlem ER BARANAYDIN'ın Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde 2023 yılında sunulan "Sürdürülebilir Destinasyon Yönetimi ve Taşıma Kapasitesi: Edirne Üzerine Bir Araştırma" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Turizm faaliyetleri, kentlerin sosyal ve ekonomik gelişiminde önemli bir rol oynamakta ve yerel kalkınmanın temel bileşenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Turizmden elde edilen başarının yalnızca ziyaretçi sayısı veya geceleme oranları ile değil, yaratılan ekonomik değer üzerinden değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, turizm gelirlerinin artırılması, turistik ürün çeşitliliğinin geliştirilmesi ve rekabet gücünün yükseltilmesi amacıyla birçok kent yönetimi planlama ve stratejik çalışmalar yürütmektedir. Ancak turizm faaliyetlerinden sağlanan ekonomik kazanç her zaman yerel ölçekte kalmayabilir; bazı durumlarda ekonomik sızıntılar nedeniyle gelirler bölge dışına akmakta ve yerel ekonominin turizmden beklenen faydayı sağlaması sınırlanmaktadır (Özdemir, 2014: 9-10). Turizmin etkileri yalnızca ekonomik boyutla sınırlı değildir; sosyal ve çevresel etkiler de önem arz etmektedir. Bu noktada, turizm hareketlerinin yerel halk üzerindeki etkilerini açıklamada sosyal taşıma kapasitesi kavramı öne çıkmaktadır (Saveriades, 2000: 148-149). Sosyal taşıma kapasitesi, bir destinasyonda turizm faaliyetlerinin yerel halkın yaşam kalitesini olumsuz etkilemeden sürdürülebileceği sınırları ifade etmektedir. Bu sınırların aşılması durumunda, yerel halkın turizme yönelik algılarında olumsuz değişimler ortaya çıkabilir ve bu durum, turizmin uzun vadeli sürdürülebilirliğini tehdit edebilir (Ap, 1992: 670-673). Bu nedenle turizm planlamasında yalnızca ekonomik kazançlar değil, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik unsurlarının da göz önünde bulundurulması gerekmektedir (McCool ve Lime, 2001: 372-374). Turizmin destinasyonlar üzerindeki sosyal etkilerini açıklamada en yaygın kullanılan yaklaşımlardan biri olan Doxey'in Rahatsızlık İndeksi (Irridex), yerel halkın turizme yönelik tutumlarının zamanla değiştiğini ortaya koymaktadır. Bu modele göre, turizmin gelişim süreciyle birlikte yerel halkın başlangıçta olumlu olan tutumları giderek olumsuzlaşmakta ve bu süreç sırasıyla memnuniyet (euphoria), ilgisizlik (apathy), rahatsızlık (irritation) ve karşıtlık (antagonism) aşamalarından geçmektedir. Özellikle turizm faaliyetlerinin yoğunlaştığı ve olumsuz etkilerin belirginleştiği aşamalarda yerel halkın turizme karşı rahatsızlık geliştirdiği ve bu durumun sosyal taşıma kapasitesinin aşılmasıyla ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Akdu & Ödemiş, 2018: 36). Literatürde "aşırı turizm" (overtourism) kavramı çerçevesinde ele alınan kontrolsüz turist yoğunluğu, destinasyonların taşıma kapasitesini aşmasıyla ortaya çıkan önemli bir sorun alanı olarak değerlendirilmektedir. Aşırı turizm, belirli bir destinasyonda ziyaretçi sayısının fiziksel, sosyal ve çevresel sınırları zorlaması sonucu hem yerel halkın yaşam kalitesini hem de ziyaretçi deneyimini olumsuz etkileyen bir durumdur (UNWTO, 2018: 4). Bu süreçte artan kalabalık, trafik yoğunluğu, kamusal alanların aşırı kullanımı ve fiyat artışları gibi etkiler, yerel halkın gündelik yaşam pratiklerini sınırlamakta ve zamanla turizme yönelik olumsuz tutumların gelişmesine neden olabilmektedir (Milano vd., 2019: 553). Ayrıca özellikle günübirlik ziyaretçi yoğunluğunun yüksek olduğu destinasyonlarda, turist başına düşen harcamanın düşük kalması, ekonomik katkının sınırlı olmasına yol açarak turizmin ekonomik sürdürülebilirliğini de tartışmalı hale getirmektedir (Goodwin, 2017: 3). Bu bağlamda, turizm gelişiminin kontrolsüz biçimde artması, yalnızca ekonomik değil; sosyal ve çevresel boyutlarda da çok yönlü baskılar oluşturmaktadır. Dolayısıyla overtourism olgusu, özellikle sosyal taşıma kapasitesinin aşılmasıyla doğrudan ilişkilidir ve artan ziyaretçi yoğunluğu, yerel halkın turizme yönelik tutumlarının olumsuz yönde değişmesine neden olabilmektedir.

Edirne, tarih boyunca farklı uygarlıklara ev sahipliği yapmış olmasından dolayı zengin bir kültürel mirasa sahiptir. Özellikle Osmanlı dönemine ait eserleri ile öne çıkan kent, sahip olduğu kültürel ve turistik çekicilikler sayesinde önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Son yıllarda turizm faaliyetlerindeki artış,; turistik ürün çeşitliliğinin geliştirilmesi, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dahil edilmesi ve sınır kenti olması nedeniyle alışveriş turizmi açısından tercih edilmesi gibi çeşitli faktörlerle açıklanmaktadır. Ancak turizmdeki bu hızlı artış, kaynakların verimli kullanımını, turistik çekiciliklerin korunmasını ve yerel halkın yaşam kalitesinin sürdürülebilirliğini zorunlu kılmaktadır. Plansız turizm gelişimi, hem ekonomik faydanın sürdürülebilirliğini hem de sosyal dengeyi olumsuz etkileyebilmektedir. Özellikle profesyonel bir yönetim mekanizmasının bulunmaması, paydaşlar

arasında koordinasyon eksikliğine yol açmakta ve turizm kaynaklarının etkin kullanımını sınırlamaktadır. Edirne'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin profesyonel bir yönetim sistemi olmadan sürdürülmesi, kentin sosyal ve fiziksel kapasitesinin aşılma riskini beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, etkin bir yönetim yapısı oluşturmak, turizm faaliyetlerinin planlanması ve koordinasyonunu sağlamak açısından kritik önem taşımaktadır. Tüm paydaşları kapsayan bir yönetim modeli, ekonomik faydanın yerel ölçekte kalmasına ve sosyal taşıma kapasitesinin korunmasına katkıda bulunacaktır. Bu bağlamda, bu çalışma Edirne'de turizm paydaşları ile gerçekleştirilen görüşmeleri temel alarak, kentin sürdürülebilir bir turizm destinasyonu olabilmesi ve etkili bir yönetim mekanizmasının oluşturulması için yapılması gerekenleri araştırmayı amaçlamaktadır. Çalışma, hem literatüre katkı sunmayı hem de uygulayıcılar için rehber niteliğinde öneriler sağlamayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, Edirne'de son yıllarda artan ziyaretçi yoğunluğunun plansız ve kontrolsüz bir biçimde gelişme eğilimi gösterdiği, bu durumun ise kentin sosyal taşıma kapasitesi üzerinde baskı oluşturabileceği değerlendirilmektedir. Özellikle günübirlik turist hareketliliği, belirli dönemlerde yaşanan yoğunluk ve altyapı üzerindeki yük dikkate alındığında, turizm faaliyetlerinin mevcut haliyle sürdürülebilirliğinin risk altında olduğu söylenebilir. Bu durum, yerel halkın yaşam kalitesi, destinasyon deneyimi ve kaynakların korunması açısından önemli bir problem alanı oluşturmaktadır.

1. Literatür Taraması

Destinasyonlar, turizmin temel bileşenlerinden biridir. Bir destinasyon; turistik tesisler, mal ve hizmetler, ulaşım ve diğer altyapılar ile doğal ve kültürel varlıklar gibi birçok çekicilikten oluşmaktadır. Bu unsurlar, destinasyonun ana bileşenleri olarak kabul edilmektedir (Yoon, 2002: 2; Ersun & Arslan, 2011: 232). Destinasyon yönetimi ise genel olarak, destinasyon ile onu ziyaret eden turistler arasındaki alışveriş süreçlerini kapsayan bir dizi yaklaşım ve süreçten oluşmaktadır (Minguzzi, 2006: 197; Pearce, 2014: 141). Franch vd., (2003: 2), destinasyon yönetimini detaylı bir şekilde açıklamışlardır. Öncelikle, destinasyon yönetimi turizm ürününün tanımlanması, tanıtımı ve ticarileştirilmesi süreçlerini yönetmeyi kapsar. Ayrıca, dengeli ve sürdürülebilir bir yapıyı sağlamak, destinasyonda rol alan yerel paydaşların ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak ve gelen turistlerin yönetilebilir akışlarını oluşturmak için stratejik, örgütsel ve operasyonel kararları içerir. Turizmde destinasyon yönetiminin temel amacı, ziyaretçileri (turistler ve günübirlikçiler) çekmek ve onların belirli bir coğrafi alanda zaman ve para tahsisini sağlamaktır (Laesser & Beritelli, 2013: 46). Bu süreç, destinasyondaki tüm paydaşların işlevsel ve bireysel sorumluluklarını mikro seviyede sürdürmesi ile makro seviyede planlama, gelişim ve politika vizyonunu birleştirir (Benedetti, 2010: 18;Jovicic, 2016). Destinasyon yönetimi ayrıca, sürdürülebilir ve etkili stratejilerin uygulanmasını, özel sektör ve kamu arasında güç paylaşımını ve iş birliği düzenlemelerini içerir (Valente vd., 2015: 127). Son olarak, destinasyondaki paydaşlar ve tüm bileşenlerle olan ilişkilerin yönetildiği bir model, paydaş odaklı karar alma ve kontrol mekanizmalarını içeren kurumsal bir yönetim anlayışına dayanmalıdır (Serra vd., 2017: 386). Bu noktadan hareketle, Destinasyon Yönetim Örgütleri (DYÖ), destinasyon planlamasında merkezi bir rol üstlenir. DYÖ'ler, sosyal taşıma kapasitesini göz önünde bulundurarak turist akışını düzenleyebilir ve yerel halk üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirebilir. Edirne örneğinde, bu tür bir örgütlenme, turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliği ve kentin sosyal, ekonomik ve kültürel kaynaklarının korunması açısından kritik bir işlev görmektedir.

Destinasyonların başarısı, tüm kurumların bir arada ve bütün olarak kabul edildiği iş birliği anlayışının benimsenmesi ile doğrudan ilişkilidir. Turistler, destinasyonları yalnızca sahil, plaj, müze, ören yeri veya etkinlikler gibi çekicilikler üzerinden değil; aynı zamanda hizmet sunan taksi şoförleri, otel çalışanları, garson ve destinasyonda yaşayan yerel halk gibi unsurları bir bütün olarak değerlendirir ve deneyimlerini bu bütün üzerinden oluşturur (Buhalis, 2000: 101). Destinasyondaki tüm işletmeler, aralarında rekabet içerisinde olsalar da birbirlerini tamamlayarak ve birbirlerine bağlı bir sistem içinde

faaliyet göstermektedirler. Bu nedenle, destinasyon yönetiminde alınacak örgütsel, stratejik ve yönetsel kararlar, paydaşlar arasında etkin iş birliği sağlanarak planlanmalıdır (Doğan, 2014: 35).

Günümüz rekabet ortamında, ekonominin çeşitli sektörlerini temsil eden çok sayıda topluluk ve kuruluşun destinasyon yönetimi karar verme süreçlerine dahil edilmesi beklenmektedir (Coles vd., 2014: 274; Cooper ve Hall, 2008: 10; Timur ve Getz, 2008: 447; Panagiotopoulou & Skoultsos, 2025). Destinasyon yönetimi süreci, koordine bir çaba gerektirir ve tüm paydaşların (turizm çalışanları, yerel halk, STK'lar vb.) ideal bir yönetim sürecine dahil edilmesi önemlidir (Çoban & Yıldız, 2019: 125). Ziyaretçiler bir destinasyona geldiklerinde farklı deneyimler yaşarlar. Konaklama işletmelerinde konaklamakta, restoranlarda yemek yemekte, çeşitli rekreatif faaliyetlere katılmakta, çevre esnafından alışveriş yapmakta ve destinasyon yöneticisi tarafından sunulan altyapı hizmetlerinden yararlanmaktadırlar. Bu nedenle, destinasyon yönetimi birleşik bir ürün ve hizmet paketi olarak değerlendirilmeli ve destinasyonun rekabet gücünün korunması ile ziyaretçi memnuniyetinin sağlanması amacıyla tüm paydaşların sorumluluk üstlenmesi gerekmektedir (Genç vd., 2014: 50).

Etkili bir destinasyon yönetimi için, süreci paydaşlarla planlamak, mevcut durum değerlendirmesi yapmak, ilerlemeyi sürekli izlemek ve gerektiğinde değişiklik yapmak önemlidir (Çoban ve Yıldız, 2019: 122). Bunun yanında, her bir destinasyonun kendine has olduğunun farkında olmak gerekmektedir. Destinasyon için hangi strateji ve yöntemlerin en uygun olduğuna karar vermek her ne kadar doğru yaklaşımlar gerektirse de sürece katılan tüm paydaşların çıkarlarının korunması göz ardı edilmemelidir (Risteski vd., 2012: 25). Başarılı bir destinasyon yönetim sürecini planlamak, ulusal düzeyde yönetimin turizm politikaları oluşturmasını kolaylaştırırken, bölgelerdeki hizmet, altyapı, eğitim öğretim gibi ihtiyaçların belirlenmesi ve bunlara cevap verilebilmesini sağlayacaktır. Bunun yanında, özel sektör paydaşlarının da hükümet programları ve girişimlerine katılımları teşvik edilecektir (Demiral ve Gelibolu, 2019: 6177).

Bir destinasyonun sürekliliği, sürdürülebilir bir anlayışla yönetilmesine ve turizm faaliyetlerinin aynı anlayış doğrultusunda yürütülmesine bağlıdır. Aksi takdirde, destinasyon kısa ömürlü olacak ve gerek çevresel gerek sosyo-kültürel, gerekse ekonomik anlamda, geri dönüşü olmayan hasarlar alacaktır. Bu nedenle son zamanların en büyük endişelerinden biri haline gelmiş olan sürdürülebilirliğin ne olduğunun bilinerek, bunu destinasyon yönetimine entegre etmek oldukça önemli bir husustur (Yurtbahar, 2019: 20). Turizmi sürdürülebilir kılmak; her türlü turizm paydaşına hitap etmek ve turizmin her yetki düzeyindeki yönetim, planlama, geliştirme ve operasyondaki etkilerini ve ihtiyaçlarını dikkate almak anlamına gelmektedir (Özgürel vd., 2021: 665). Turizmde destinasyon yönetimine sürdürülebilir bir yaklaşım, küresel olarak uygulanabilir sürdürülebilirlik ilkelerine dayanmaktadır (Aziz ve Ngah, 2019: 151). Bir destinasyonun yönetilmesine yönelik her türlü eylem, sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda dikkate alınmalıdır (Jin ve Chen, 2020: 432). Turizmde destinasyon paydaşı, destinasyon yönetim örgütü tarafından yürütülen destinasyon yönetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini etkileyen ya da etkileyebilecek herhangi bir varlık olarak tanımlanabilir (Presenza vd., 2014: 314).

Bir destinasyonun yönetim süreçlerinin sürdürülebilir bir anlayışla yürütülmesi kritik öneme sahiptir. Bu yönetim süreçlerinin kurumsal bir yapı altında icra edilmesi ise Destinasyon Yönetim Örgütleri (DYÖ) aracılığıyla mümkündür. Sürdürülebilirlik açısından bir DYÖ, rekabet eden çevresel, sosyal ve ekonomik hedefler arasında doğru dengeyi bulmak zorundadır (Kacetl, 2020: 1). Çevresel olarak, DYÖ'ler destinasyonun gelecekteki gelişimi için doğal kaynakların korunmasını sağlar ve turizm faaliyetlerinin olumsuz etkilerini en aza indirmeye çalışır (Buhalis, 2000: 109). Ekonomik açıdan, DYÖ'ler turizmin yerel nüfusa ekonomik katkısını maksimize etmeyi ve özel ile kamu paydaşlarının refahını artırmayı hedefler (Ercan, 2021: 21; Gürkan, 2021: 20). Sosyo-kültürel olarak ise, DYÖ'ler ev sahibi toplulukların yaşam standartlarını yükseltmeyi, ziyaretçilerle barışçıl ve anlayışlı ilişkiler kurmayı ve yerel çevrenin kültürel kimliğini korumayı amaçlamaktadır (Demiral & Gelibolu, 2019:

6174). Ancak kitlesel turizm, talebin yoğun yaşandığı destinasyonlarda çevresel, sosyal ve ekonomik sorunlara sebep olmaktadır (Erdoğan, 2003: 81). Yoğun ve aşırı kullanım, kalitenin düşmesine ve ziyaretçi tatminsizliğine sebep olurken, kapasite üzerinde baskı oluşturarak çevresel bozulmalara da neden olur (Burkart & Medlik, 1992: 246). Dünya Turizm Örgütü (WTO), turizmde taşıma kapasitesini ‘‘belirli bir zamanda fiziksel, ekonomik, sosyokültürel ve çevresel anlamda herhangi bir yıkıma neden olmadan bölgeyi ziyaret edebilecek maksimum insan sayısı’’ olarak tanımlanmıştır. Sosyal taşıma kapasitesi, yerel halkın ziyaretçilerden etkilenmeme düzeyi (Newsome, 2002: 18) ve turizmin yerel halk üzerinde olumsuz etkiler yaratmadan sürdürülebilmesi anlamına gelir (Newsome, 2002: 18; Rızaoğlu & Tanrısevdi, 1997: 54).

Sosyal taşıma kapasitesi, turizmin yerel halk üzerindeki sosyal ve kültürel etkilerini değerlendirmede kritik bir göstergedir. Yerel halkın davranış ve tutumları, turizm faaliyetlerinin etkin ve sürdürülebilir olmasını doğrudan etkiler. Özellikle destinasyondaki girişimciler ve yerel yönetimler, ekonomik kazanç sağlamak amacıyla turist sayısını artırdığında, bölgenin sosyal taşıma kapasitesinin aşılması olasıdır; bu durum sosyo-kültürel ve çevresel bozulmalara yol açabilir (Koçoğlu vd., 2020: 202). Turizmin destinasyonlarda kabul edilebilir seviyenin üzerine çıkması, yerel halkın turizme yönelik tutumunu olumsuz etkileyebilir (Çavuş, 2002: 18;Takarchuk, vd.: 2022). Turizm literatüründe kalabalıklık ve yoğunluk, sosyal taşıma kapasitesinin klasik göstergeleri olarak kabul edilmektedir (Reigner vd., 2012: 337; Needham vd., 2013: 345). Ancak sosyal taşıma kapasitesini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır; bunlar arasında (Jovičić ve Dragin, 2008: 5); yerel halkın yaşam kalitesi, nüfus yoğunluğu, sosyo-demografik özellikler, turizm ortamının özellikleri, etnik köken, turist tipolojileri, ziyaretçi davranışları, turizm destinasyonunun özellikleri, ziyaretçi sayısı, kalış süresi ve destinasyonun kendine özgü özellikleri sayılabilir. Özellikle Edirne gibi kültür, inanç ve sınır turizmi odaklı destinasyonlarda, sosyal taşıma kapasitesinin izlenmesi kritik öneme sahiptir. Burada, turizm faaliyetlerinin yerel topluluk ve kültürel değerler üzerinde yaratabileceği baskılar, DYÖ aracılığıyla denetlenerek sürdürülebilir bir turizm planlaması sağlanabilir.

2. Metot

Bu araştırma Edirne ilindeki turizm paydaşlarının görüşlerine dayanarak, kentteki turizm paydaşları tarafından kurulacak bir destinasyon yönetim örgütüne duyulan ihtiyacı ve sürdürülebilir turizm gelişimi ile ilişkili olarak sosyal taşıma kapasitesini incelemeyi, ayrıca sürdürülebilir turizm için atılması gereken adımları belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, Edirne şehir merkezinde bulunan sivil toplum kuruluşu, kamu ve özel sektör kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan 34 turizm paydaşıyla, nitel araştırma yöntemlerinden yüz yüze mülakat tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan araştırma sorularına derinlemesine cevap alabilmek için nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş ve fenomenolojik araştırma deseninden yararlanılmıştır.

Araştırmanın evrenini Edirne’de turizm faaliyetlerini etkileyen ve turizmden etkilenen tüm paydaşlar oluşturmaktadır. Araştırmada paydaşların tamamına ulaşılması mümkün olmadığından örneklem, Edirne’nin ilçelerini kapsamayıp il merkezi ile sınırlandırılmıştır. Örnekleme yöntemi olarak olasılığa dayalı olmayan örnekleme (amaçlı örnekleme) yöntemlerinden kartopu örnekleme tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 107; Kozak, 2014: 115). Amaçlı örneklemede amaç zengin bilgiye sahip olduğu varsayılan durumların derinlemesine incelenmesidir. Araştırmacı bu örnekleme yönteminde katılımcıların özelliklerini göz önüne alarak seçmektedir. Bu bakımdan amaçlı seçilen katılımcılar aracılığıyla diğer katılımcılar belirlenmektedir (Arıkan, 2013: 119). Kartopu örnekleme, araştırmanın problemine dair zengin bilgi kaynağı olabilecek kişilerin belirlenmesine olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 107-111). Araştırmaya başlamadan önce Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Kurulu’ndan 30/07/2021 tarih, 158 Sayılı ve 10 numaralı kararıyla etik kurul onayı alınmıştır. Buna istinaden çalışma kapsamındaki görüşmeler 2021 yılının Ağustos-Eylül aylarında gerçekleştirilmiştir. Edirne il merkezindeki 43 turizm paydaşından randevu talep edilmiş, 7 kişinin

görüşmeye dahil olmak istememesi nedeniyle 36 katılımcı ile katılımcıların ofis, işyeri ve kurumlarında görüşmeler sağlanabilmiştir. Katılımcılardan ikisi (Edirne Valisi ve Mucize Turizm) sorulan soruların hiçbirine cevap vermemiştir. Bunun dışında kalan tüm katılımcılar (34 kişi) soruları cevaplandırmıştır. Görüşme yapılan katılımcılara K1, K2, K3,……,K34 şeklinde kodlar verilmiştir. Bulgularda yer alan alıntılar bu kodlara göre aktarılmıştır. Görüşme sorularının oluşturulmasında destinasyonun mevcut durumunun, karşılaşılan sorunların, paydaşlar arası ilişkilerin ve destinasyon yönetim süreçlerinin paydaş bakış açısıyla değerlendirilmesine yönelik çalışmalar dikkate alınmıştır (Presenza vd., 2005; Sheehan vd., 2005; Presenza vd., 2013; Quinlan vd., 2013). Araştırma sorusuna yanıt aramak amacıyla veri toplama sürecinde kullanılan sorular aşağıda sunulmuştur:

1. Edirne turizminin hâlihazırdaki durumunu karşılaştığı sorunları göz önünde bulundurarak değerlendirir misiniz?

2. Edirne'de karşılaşılan sorunların iletilebildiği bir merci söz konusu mudur? Söz konusuysa sorunların muhatabı hangi kurum/kuruluş ya da kişilerdir?

3. Edirne turizmine yön veren kişi, kurum ya da kuruluşlar kimlerdir/hangileridir? Turizm ile ilgili kararlar alınırken paydaşlar bir araya geliyor mu? Eğer geliyorsa hangi paydaşlar ve neden bu paydaşlar? Turizm ile ilgili kararlara yönelik paydaşlar arasında bir iletişim ağı ve bilgi paylaşımı söz konusu mudur?

4. Edirne'de turizmi yönetecek bir destinasyon yönetim örgütüne ihtiyaç söz konusu mudur? Niçin?

5. Edirne'de oluşturulacak olan destinasyon yönetim örgütünün liderliğini hangi kurum/ kuruluş ya da kişiler üstlenmelidir? Niçin?

6. Edirne'de turizmi yönetecek olan destinasyon yönetim örgütünün görev sorumlulukları neler olmalıdır? Sizin bu yönetim örgütünde kurum/kuruluş ya da şahıs olarak görev sorumluluklarınız neler olmalıdır?

7. Edirne'de oluşturulacak destinasyon yönetim örgütünün sürdürülebilirliği için finansal kaynaklar nereden ve nasıl sağlanmalıdır?

8. Edirne turizm paydaşları açısından turizmin sürdürülebilirliği ne kadar önemlidir ve sürdürülebilir turizmin önündeki engeller nelerdir? Sizin kurum/kuruluş ya da kişi olarak sürdürülebilir turizmle ilgili uygulamalarınız ya da uygulamaya dönük planlarınız söz konusu mudur? (Oteller için yeşil yıldız uygulaması gibi)

9. Edirne'de sürdürülebilir destinasyon yönetimi ve turizm yönetimi nasıl olmalıdır?

Görüşme süreleri katılımcıların ilgi ve bilgi düzeyine bağlı olarak 13 ile 138 dakika arasında değişiklik göstermiştir. Katılımcıların onayı alınarak ses kaydı yapılmış ve eş zamanlı olarak notlar tutulmuştur. Ses kayıtlarının Times New Roman (12 punto) yazı tipi ve 1,5 satır aralığıyla transkribe edilmesi sonucunda, A4 boyutunda 332 sayfadan oluşan bir veri seti elde edilmiştir. Bu yazılı veri dosyaları üç defa incelenerek benzer veriler gruplandırılmış ve ana temalar belirlenerek içerik analizi yapılmıştır. Bu analizde MAXQDA 2022 programı ile veriler kodlanmış ve bu şekilde özetlenerek sadeleştirilmiştir. Veriler, tablolar ve şekiller yoluyla gösterilmiştir. Son aşamada ortaya çıkan kavram ve temalar birbirleriyle ilişkilendirilerek ve doğrudan alıntılarla yorumlanmıştır.

Araştırma, araştırmacının tüm görüşmeleri bizzat kendisinin yapması, görüşme sorularının katılımcıları yönlendirmeden uzak sorular olması ve başka akademisyenin onayını almış olması dolayısıyla geçerlidir. Araştırmanın güvenirliğini ise araştırma sürecinde sorulan soru sayısının, kimlerle görüşüldüğünün görüşmelerin ne zaman ve nerede gerçekleştirildiğinin bilinmesi oluşturulan

kod ve temaların tanımlı oluşu, aynı zamanda veri toplama ve analiz yöntemi ile ilgili açıklamalar yapılmış olması sağlamaktadır. Araştırmanın geçerlik ve güvenirliğini sağlamak amacıyla, görüşmeler sonucunda elde edilen veri seti bağımsız iki akademisyene verilerek tema ve kodların belirlenmesi istenmiştir. Elde edilen bu tema ve kodlar, araştırmacı tarafından geliştirilenlerle karşılaştırılmış ve aralarında %75'in üzerinde bir benzerlik olduğu tespit edilmiştir.

3. Bulgular

Sürdürülebilir destinasyon yönetimi ve taşıma kapasitesine ilişkin kod sistemi şekil 1'de verilmiştir. Şekilde görüldüğü üzere kod sistemi Edirne turizmi, turizmin sorunları, sorunların iletilmesi, turizme yön verenler, paydaşlar arası iletişim ve iş birliği, turizm yönetimi, örgütün lideri, örgütün görev ve sorumlulukları, finansal kaynaklar, sürdürülebilir turizm, sürdürülebilir turizmin önündeki engeller, taşıma kapasitesi ve sürdürülebilir turizm gelişimi alt temalarından oluşmaktadır.

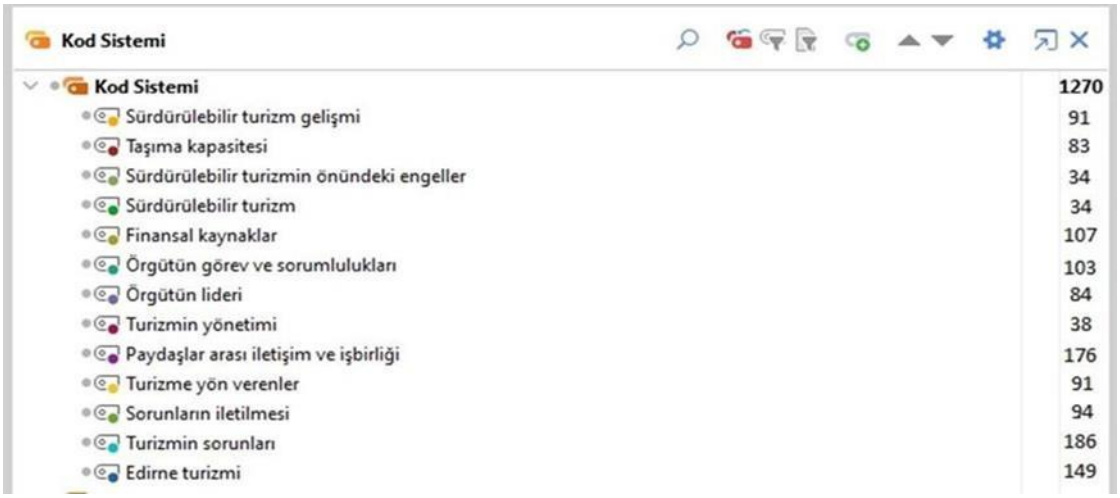

3.1. Edirne Turizmi

Araştırmada ilk olarak katılımcılara Edirne turizminin mevcut durumu sorulmuş ve cevaplar doğrultusunda Edirne turizmi değerlendirilmiştir. Edirne Turizmi kodlu bölüm temelli frekans tablosu ile gösterilmiştir. Kodlu bölüm temelli frekans tablosu sorularını yanıtlayan tüm katılımcıların (34 kişi) ifadelerinin içinde kodların ne sıklıkta geçtiğini göstermektedir.

Tablo 1: Edirne Turizmi Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Edirne Turizmi	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Kültür Turizmi	32	94
Alışveriş Turizmi	30	88
Ulaşılabilirlik	28	82
Turizm Gelişimi	20	59
İnanç Turizmi	19	56
Gastronomi turizmi	16	47
Kültürel Farklılıklar	4	12

*Kodların tekrarlanma sayısı

Katılımcıların Edirne turizmine ilişkin değerlendirmelerinde, kentin ağırlıklı olarak kültür turizmi (n=32) temelinde şekillendiği ve zengin bir tarihsel-kültürel dokuya sahip olduğu vurgulanmaktadır. Turizmin temel kaynağını bu tarihsel ve kültürel birikimin oluşturduğu ifade edilirken, Edirne'nin Osmanlı İmparatorluğu'na başkentlik yapmasının yanı sıra Traklar'dan başlayarak Makedon, Roma ve Bizans uygarlıklarına da ev sahipliği yaptığı belirtilmektedir. Bununla birlikte, İslamiyet, Hristiyanlık, Musevilik ve Bahailik gibi farklı inanç sistemlerine ait ibadet mekânlarını barındırması, kentin çok

kültürlü yapısını güçlendirmektedir. Tarihsel süreç içerisinde farklı ulus ve kültürlerin bir arada varlık göstermesi, Edirne'yi hem kültürel çeşitlilik açısından zengin hem de önemli bir inanç merkezi (n=19) olarak öne çıkarmaktadır. Edirne, farklı inançlara ait önemli ibadet mekânlarını barındırmasıyla öne çıkmaktadır. Müslümanlar için büyük öneme sahip olan, Selimiye Camii—Mimar Sinan tarafından "ustalık eserim" olarak nitelendirilen ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan yapı—başta olmak üzere çok sayıda cami ziyaretçi çekmektedir. Bunun yanı sıra, Ortodoks Hristiyanlar açısından önemli kabul edilen Sveti Konstantin ve Eleni Kilisesi ve Sveti Georgi Bulgar Kilisesi, Avrupa'nın üçüncü büyük sinagogu olan Edirne Büyük Sinagogu ile Bahailer için hac merkezi niteliği taşıyan Beyaz Ev (Bahai Evi), kentin inanç turizmi potansiyelini güçlendiren başlıca unsurlar arasında yer almaktadır. Kentin çok kültürlü yapısı, gastronomik çeşitliliğe de yansımakta; Osmanlı saray mutfağının yanı sıra Rum ve Yahudi mutfaklarına ait izler, Edirne'yi gastronomi turizmi (n=16) açısından zengin bir destinasyon haline getirmektedir. Öte yandan, sınır kenti olmasının etkisiyle özellikle Bulgaristan ve Yunanistan'dan gelen ziyaretçilerin alışveriş turizmi (n=30) kapsamında yoğun bir hareketlilik oluşturduğu görülmektedir. Son yıllarda kentin turizm gelişimi (n=20) açısından daha fazla görünürlük kazandığı; özellikle son on beş yılda gerçekleştirilen tanıtım faaliyetlerinin bu süreçte etkili olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, Hürriyet Gazetesi tarafından #edirneyikesfet ve #hurriyetlekesfet etiketleriyle yürütülen tanıtım çalışmaları ve köşe yazarlarının kente davet edilmesi, destinasyonun bilinirliğinin artmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca, kentin ulaşılabilirliği (n=28) de bu görünürlük artışını destekleyen önemli faktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

3.2. Edirne Turizminin Sorunları

Edirne turizminin mevcut durumu ele alındıktan sonra, karşılaşılan sorunlar analiz edilmiştir. Şekil 2' de 34 katılımcının bu konudaki cevapları sunulmaktadır.

Şekil 2: Katılımcılar Açısından Edirne Turizminin Sorunları

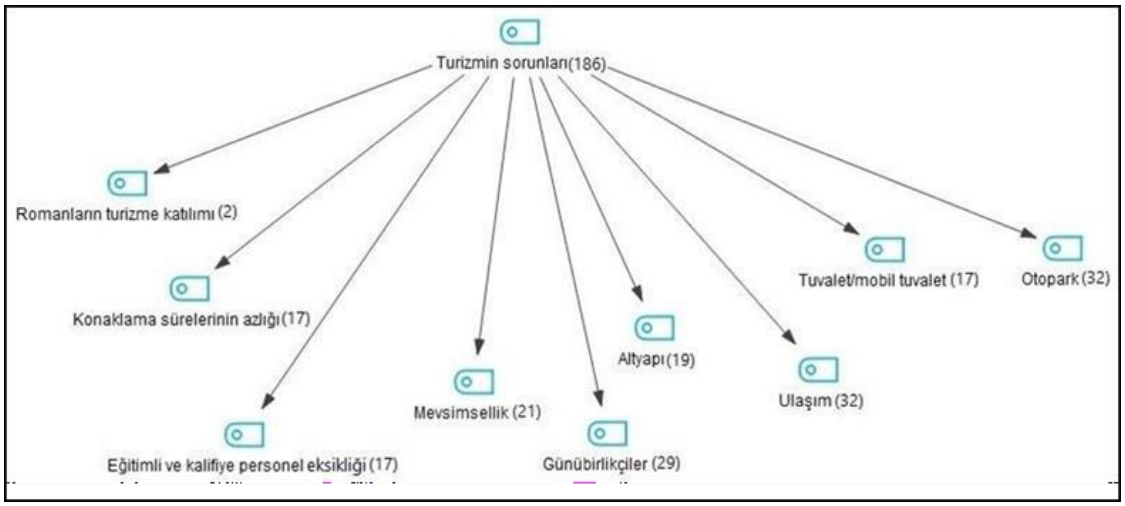

*Parantez içindeki sayılar ifade sıklığını (kodların tekrarlanma sayısını) göstermektedir.

Şekil 2'de görüldüğü üzere, Edirne'de turizmin gelişimini sınırlayan başlıca sorun alanları; otopark yetersizliği (n=32), ulaşım sorunları (n=32) ve günübirlik ziyaretçi yoğunluğu (n=29) olarak öne çıkmaktadır. Bunu mevsimsellik (n=21), altyapı sorunları (n=19), konaklama sürelerinin azlığı (n=17), tuvalet ve mobil tuvalet yetersizliği (n=17) ile eğitimli ve kalifiye personel eksikliği (n=17) izlemektedir. Romanların turizme katılımının sınırlı olması ise daha düşük sıklıkla (n=2) ifade edilen bir diğer bulgu olarak saptanmıştır. Altyapı sorunları (n=19) bağlamında, Edirne'nin tarihsel sit alanı niteliğinin altyapı yatırımları üzerinde kısıtlayıcı bir unsur oluşturduğu belirlenmiştir. Katılımcılar, kazı çalışmaları sırasında ortaya çıkan arkeolojik buluntuların altyapı projelerinde gecikmelere neden olduğunu ve bu durumun kentsel hizmet kalitesi ile turizm deneyimini olumsuz etkilediğini ifade etmektedir. Ayrıca kanalizasyon sistemine ilişkin yetersizliklerin, özellikle yoğun yağış dönemlerinde

su birikintilerine yol açtığı ve bu durumun ziyaretçi hareketliliğini kısıtladığı tespit edilmiştir. Ulaşım (n=32) ve otopark (n=32) sorunlarının, turizm hareketliliğindeki artışla birlikte daha görünür hale geldiği belirlenmiştir. Özellikle tur otobüslerine yönelik park alanlarının yetersizliği, kent içi trafik yoğunluğunu artıran temel faktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Günübirlik ziyaretçi yoğunluğu (n=29), destinasyonun ekonomik sürdürülebilirliği açısından önemli bir sorun alanı olarak öne çıkmaktadır. Katılımcılar, özellikle İstanbul'a yakınlık nedeniyle kente gelen ziyaretçilerin büyük ölçüde günübirlik olduğunu ve bu durumun turizm gelirlerini sınırladığını belirtmektedir. Bu bulgu, aynı zamanda konaklama sürelerinin azlığı (n=17) ile de doğrudan ilişkilidir. Turizm talebinin zamansal dağılımına ilişkin bulgular, mevsimsellik (n=21) sorununun devam ettiğini göstermektedir. Yaz dönemlerinde gurbetçi ziyaretlerine bağlı yoğunluk artışı gözlenirken, belirli etkinlikler sırasında kısa süreli talep zirveleri oluşmaktadır. Bu kapsamda, Kırkpınar Yağlı Güreşleri döneminde yaklaşık üç günlük, Hıdrellez-Kakava Şenlikleri süresince ise yaklaşık iki günlük yoğunluk yaşandığı belirlenmiştir. Hizmet kalitesine ilişkin olarak, eğitimli ve kalifiye personel eksikliği (n=17) önemli bir sorun alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle sınır ötesi ziyaretçilerle iletişimde yaşanan dil bariyerinin, hizmet sunum sürecini olumsuz etkilediği ve turizm işletmelerinde yabancı dil yeterliliklerinin geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koyduğu anlaşılmaktadır. Son olarak, Romanların turizme katılımının sınırlı olması (n=2), kültürel sürdürülebilirlik açısından dikkat çekici bir bulgu olarak değerlendirilmektedir. Katılımcılar, Roman kültürünün turizm faaliyetlerine çoğunlukla belirli etkinlikler çerçevesinde dahil edildiğini, oysa bu kültürel mirasın daha bütüncül ve sürdürülebilir bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Kakava geleneğinin özgün ritüellerinde yaşanan dönüşümün kültürel otantiklik açısından risk oluşturduğu ifade edilmektedir. Bu doğrultuda, Roman topluluğunun turizm sektörüne daha aktif ve sürekli katılımının sağlanmasının önemli bir gereklilik olduğu değerlendirilmektedir.

3.3. Sorunların İletilmesi

Katılımcıların karşılaştıkları sorunları iletebilecekleri bir merci bulunup bulunmadığına yönelik görüşleri analiz edilmiştir. Analiz sonuçları sorunların iletilmesi kodlu bölüm temelli frekans grafiği ile gösterilmiştir.

Tablo 2: Sorunların İletilmesi Kodlu Temelli Frekans Tablosu

Sorunların İletilmesi	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Belediye	33	97
Valilik	29	85
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	27	79
Hiçbir kurum	5	15

*Kodların tekrarlanma sayısı

Tablo 2'de görüldüğü üzere, katılımcıların önemli bir bölümü turizm faaliyetleri kapsamında karşılaştıkları sorunları resmi kurumlara ilettiklerini belirtmektedir. Bu kapsamda en fazla başvurulan kurumun belediye (n=33) olduğu, bunu valilik (n=29) ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün (n=27) izlediği görülmektedir. Sorunların iletilme biçimlerine ilişkin bulgular, katılımcıların yalnızca yüz yüze iletişim kanallarını değil, aynı zamanda ilgili kurumlar tarafından oluşturulan dijital iletişim araçlarını da kullandıklarını göstermektedir. Bu doğrultuda, özellikle WhatsApp ihbar hatlarının sorun bildiriminde aktif bir araç olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Bir diğer bulgu, katılımcıların bir kısmının (n=5) herhangi bir kuruma başvurmadığını ifade etmesidir. Bu durum, Edirne'de turizm paydaşları arasında kurumsal iletişim mekanizmalarının tüm aktörler tarafından eşit düzeyde kullanılmadığına işaret etmektedir. Bazı katılımcıların ise sorunların çözümüne yönelik olarak kurumsal yapılardan ziyade bireysel çabalara yönelmesi, destinasyonda kurumsal sahipsizlik algısı ya da iletişim kopukluğu bulunduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, sorunların iletilmesine yönelik

mevcut mekanizmaların varlığına rağmen, bu mekanizmaların etkinliği ve erişilebilirliği konusunda paydaşlar arasında farklı algıların bulunduğu ve bu durumun destinasyon yönetimi açısından önemli bir yönetişim sorunu oluşturabileceği değerlendirilmektedir.

3.4. Turizme Yön Verenler

Katılımcılara bir diğer soru olarak Edirne turizmine yön verenler sorulmuş ve verilen cevaplar yorumlanmıştır.

Tablo 3: Turizme Yön Verenler Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Turizme Yön Verenler	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Belediye	33	97
Valilik	26	76
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	24	71
Sivil Toplum Kuruluşları • ETTDER • Ticaret ve Sanayi Odası • Trakya Kalkınma Ajansı	8 (6) (1) (1)	24

*Kodların tekrarlanma sayısı

Tablo 3'te görüldüğü üzere, Edirne turizmine yön veren aktörler arasında belediye (n=33; %97) başat bir rol üstlenmektedir. Bunu valilik (n=26; %76) ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (n=24; %71) izlemektedir. Sivil toplum kuruluşlarının ise daha sınırlı bir etkiye sahip olduğu (n=8; %24) görülmektedir. Katılımcılar, belediyenin turizm faaliyetleri açısından merkezi bir konumda bulunduğunu vurgulamakta; Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve Hıdrellez-Kakava Şenlikleri gibi önemli etkinliklerin belediye tarafından organize edildiğini belirtmektedir. Söz konusu etkinliklerin kentin tanıtımında kritik bir rol oynadığı ve yaklaşık 30–40 bin ziyaretçiyi çektiği ifade edilmektedir. Ayrıca belediyenin, kentin tanıtımına yönelik olarak ulusal basını ağırladığı ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği ile sosyal medya içerik üreticileriyle iş birliği gerçekleştirdiği ifade edilmektedir. Valiliğin (n=26) ise kenti "müze kent" kimliği doğrultusunda geliştirmeyi hedeflediği ve bu kapsamda müzecilik faaliyetlerine ağırlık verdiği vurgulanmaktadır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün (n=24), turizmi mevsimsellikten kurtarmaya yönelik olarak turistik ürün çeşitliliğini artırmaya odaklandığı anlaşılmaktadır. Sivil toplum kuruluşları bağlamında, Edirne Tanıtım ve Turizm Derneği (n=6) en fazla vurgulanan aktör olarak öne çıkarken, Trakya Kalkınma Ajansı (n=1) ve Edirne Ticaret ve Sanayi Odası (n=1) daha sınırlı düzeyde ifade edilmiştir. Katılımcılar, Trakya Kalkınma Ajansı'nın turizm projelerine sağladığı desteklerle kente katkı sunduğunu; Ticaret ve Sanayi Odası'nın ise turizm fuarlarına katılım yoluyla destinasyon tanıtımında rol oynadığını belirtmektedir. Bu durum, bu kurumların turizmdeki rollerinin algı düzeyinde daha geri planda konumlandığını ortaya koymaktadır.

3.5. Paydaşlar Arası İletişim ve İş Birliği

Katılımcılara turizmle ilgili kararlar alınırken paydaşların bir araya gelip gelmedikleri, geliyorsa kimlerin geldiği ve paydaşların arasında bir iletişim ağı olup olmadığı sorulmuştur. Katılımcıların cevapları doğrultusunda değerlendirme yapılmıştır.

Tablo 4: Paydaşlar Arası İletişim ve İş Birliği Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Paydaşlar Arası İletişim ve İş Birliği	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)

Sivil toplum Kuruluşları • Ticaret ve Sanayi Odası • Trakya Kalkınma Ajansı • Esnaf ve Sanatkârlar Birliği Odası • Edirne Tanıtım ve Turizm Derneği	65 (20) (20) (19) (6)	191 (59) (59) (56) (18)
Valilik	30	88
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	30	88
Belediye	28	82
Üniversite	9	26
Bilmiyorum	9	26
İletişim ve İş birliği yok	5	15

*Kodların tekrarlanma sayısı

Destinasyon yönetiminin başarısı için kritik öneme sahip olan paydaşlar arası etkileşim düzeyi Tablo 4'te analiz edilmiştir. Edirne turizmiyle ilgili kararlar alınırken belediye (n=28), valilik (n=30), İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (n=30), üniversite (n=9) ve sivil toplum kuruluşlarının (n=65) bir araya gelerek toplantılar düzenlediklerini söyleyen katılımcılar, bunun yanı sıra aralarındaki bilgi akışını sağlamak amacıyla oluşturulan WhatsApp grubu üzerinden sürekli iletişim halinde olduklarını belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak 3 katılımcı paydaşların bir araya geldiklerini ancak istenen diyaloğun kurulamadığını ifade etmiştir. Diğer katılımcılar ise kendilerinin bugüne kadar herhangi bir toplantıya davet edilmediğini ve dolayısıyla kendileri dışındaki paydaşların bir araya gelip diyalog halinde olup olmadığını bilmediklerini ifade etmişlerdir. Buna ek olarak bu durumun belki de bağlı oldukları odalardan kaynaklı olabileceğini belirterek bağlı oldukları odanın kendilerini bilgilendirmiyor olabileceğini söylemişlerdir.

3.6. Turizm Yönetimi

Katılımcılara Edirne'de turizmi yönetecek bir destinasyon yönetim örgütüne ihtiyaç olup olmadığı sorulmuş ve verilen cevaplar değerlendirilmiştir.

Tablo 5: Turizmin Yönetimi Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Turizm Yönetimi	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Komisyon Kurulmalı	33	97
Valilikte toplanılıyor	5	15

*Kodların tekrarlama sayısı

Tablo 5'te görüldüğü üzere, katılımcıların büyük çoğunluğu turizm yönetiminde daha etkin ve koordineli bir yapı oluşturulabilmesi için bağımsız bir destinasyon yönetim örgütünün kurulması gerektiğini ifade etmektedir. Bu kapsamda 33 katılımcı (%97), mevcut kurumsal yapının turizm yönetimi açısından yetersiz olduğunu ve daha bütüncül bir yönetişim modeline ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Buna karşılık 5 katılımcı (%15), valilik çatısı altında faaliyet gösteren bir turizm komisyonunun bulunduğunu ve paydaşların bu yapı içerisinde bir araya geldiğini belirtmelerine rağmen, mevcut yapının destinasyon ölçeğinde yeterli koordinasyonu sağlayamadığını ve bu nedenle daha bağımsız ve kurumsallaşmış bir organizasyon ihtiyacının devam ettiğini ifade etmiştir. Ancak genel bulgular, mevcut yönetsel yapının turizm paydaşları arasında etkin koordinasyon ve karar alma süreçlerini destekleme açısından yetersiz kaldığını ve bu nedenle daha güçlü, bağımsız ve kurumsal bir destinasyon yönetim modeline ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır.

3.7. Örgütün Lideri

Katılımcılara oluşturulacak destinasyon yönetim örgütünün lideri kim olmalı sorusu sorulmuş ve verilen cevaplar değerlendirilmiştir.

Tablo 6: Örgütün Lideri Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Örgütün Lideri	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Valilik	32	94
Belediye	28	82
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	16	47
Edirne Tanıtım ve Turizm Derneği	6	18
Üniversite	2	6

*Kodların tekrarlanma sayısı

Kurulması öngörülen destinasyon yönetim örgütünün liderlik yapısına ilişkin paydaş görüşleri Tablo 6'da sunulmuştur. Bulgulara göre liderlik noktasında en güçlü adaylar Valilik (n=32) ve Belediye (n=28) olarak saptanmıştır. Valilik seçeneğini savunan katılımcılar, kentin en üst düzey mülki idare amirinin vali olması nedeniyle, kurulacak bir destinasyon yönetim örgütünün valilik çatısı altında yapılandırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu görüşü destekleyen katılımcılar, valiliğin kentteki tüm kamu kurumları üzerinde koordinasyon gücüne sahip olması ve karar alma süreçlerinde merkezi bir rol üstlenmesi nedeniyle etkin bir liderlik sağlayabileceğini vurgulamışlardır. Belediye seçeneğini savunan katılımcılar ise belediye başkanının kenti yakından tanıması, halk tarafından seçilmiş olması ve yerel projelerin uygulanması ile sürdürülebilirliği açısından önemli bir aktör olması nedeniyle liderlik rolünü üstlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Buna ek olarak, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (n=16) ve Edirne Tanıtım ve Turizm Derneği (n=6) de daha düşük oranlarda olmakla birlikte potansiyel lider aktörler olarak ifade edilmiştir. Bu aktörleri savunan katılımcılar, turizm alanındaki uzmanlık ve sektörel deneyim nedeniyle özellikle koordinasyon süreçlerinde etkili olabileceklerini dile getirmiştir. Üniversiteyi lider olarak gören katılımcılar ise (n=2), yönetim sürecinin bilimsel bilgi ve nesnellik temelinde yürütülmesi gerektiğini vurgulayarak akademik kurumların karar alma süreçlerine liderlik edebileceğini ifade etmişlerdir. Öte yandan, yönetim sürecinin bilimsel ve objektif verilerle desteklenmesi amacıyla üniversitenin liderliğini savunan görüşler de mevcuttur:

"Ben bu konuda işin uzmanlarının üniversite olduğunu düşünüyorum açıkçası. Sonuçta üniversitede turizm bölümü var, pazarlama bölümü var, turizme kaynaklık eden arkeoloji ve sanat tarihi bölümleri var. Buralarda bilim insanları, akademik unvana sahip kişiler bilimsel araştırmalar dahilinde çalışmalar gerçekleştiriyorlar. Bu yüzden de bu konuda üniversitenin liderlik yapması gerektiğini düşünüyorum. Nasıl bir süreç işler bilmiyorum; ama üniversite olması gerektiğini düşünüyorum. (K27)" şeklindeki ifadesinde üniversitenin sahip olduğu disiplin çeşitliliği ve akademik uzmanlık kapasitesine dikkat çekmektedir.

3.8. Örgütü Görev ve Sorumlulukları

Katılımcılara oluşturulacak destinasyon yönetim örgütünün görev ve sorumlulukları neler olmalıdır sorusu sorulmuş ve cevaplar değerlendirilmiştir.

Tablo 7: Örgütün Görev ve Sorumlulukları Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Örgütün Görev ve Sorumlulukları	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Projelerin devamlılığını sağlamak	29	85
Mevcut Sorunları çözmek	25	74
Turizm planı oluşturmak	19	56

Esnaf ve personeli eğitmek	14	41
Tanıtım faaliyetlerini tek elden yürütmek	9	26
Turistik ürün oluşturmak	7	21

*Kodların tekrarlanma sayısı

Tablo 7'de görüldüğü üzere, katılımcıların destinasyon yönetim örgütünün görev ve sorumluluklarına ilişkin algıları belirli temalar etrafında yoğunlaşmaktadır. En yüksek frekansla ifade edilen görev, projelerin devamlılığını sağlama (n=29) olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, Edirne'de farklı kurumlar tarafından yürütülen projelerin süreklilik arz etmediğini, özellikle yönetim değişiklikleri ve kurumsal koordinasyon eksikliği nedeniyle birçok çalışmanın sürdürülemediğini ifade etmişlerdir. Bu nedenle kurulacak bir destinasyon yönetim örgütünün en temel işlevinin proje sürekliliğini güvence altına almak olduğu vurgulanmıştır. Bunu takiben mevcut sorunların çözülmesi (n=25) ikinci önemli görev alanı olarak öne çıkmaktadır. Katılımcılar, turizm destinasyonunda karşılaşılan yapısal ve operasyonel sorunların bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini, bu nedenle sorun çözme mekanizmasının merkezi bir örgüt tarafından yürütülmesinin önem taşıdığını belirtmişlerdir. Turizm planı oluşturmak (n=19) ise üçüncü önemli görev olarak ifade edilmiştir. Katılımcılar, Edirne'de turizmin gelişimine yönelik uzun vadeli ve stratejik bir planlamanın eksikliğine dikkat çekerek, destinasyon yönetim örgütünün planlama fonksiyonunu üstlenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Esnaf ve personelin eğitilmesi (n=14) katılımcılar tarafından bir diğer önemli sorumluluk alanı olarak belirtilmiştir. Bu kapsamda, turistle doğrudan temas eden paydaşların hizmet kalitesini artırmaya yönelik eğitim faaliyetlerinin sistematik şekilde yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Tanıtım faaliyetlerinin tek elden yürütülmesi (n=9) ve turistik ürün oluşturulması (n=7) ise ifade edilen diğer görev alanlarıdır. Katılımcılar, Edirne'de Valilik, Belediye, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası ile Trakya Kalkınma Ajansı gibi farklı kurumların kendi başlarına tanıtım faaliyetleri yürüttüğünü, bu durumun hem bütçe parçalanmasına hem de tanıtımda bütünlük eksikliğine yol açtığını belirtmişlerdir. Bu nedenle tanıtım faaliyetlerinin tek bir çatı altında toplanmasının daha etkili sonuçlar doğuracağı ifade edilmiştir. Benzer şekilde katılımcılar, Edirne'nin sanayi ağırlıklı bir kent olmaktan ziyade tarım, eğitim ve turizm temelli bir ekonomik yapıya sahip olduğunu vurgulamışlardır. Bu nedenle turizmin kent ekonomisi açısından stratejik bir öneme sahip olduğu, turizmde istihdam edilen kişi sayısının yüksekliği dikkate alındığında ise özellikle turizm personeli ve esnafın hizmet kalitesini artırmaya yönelik eğitimlerle desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Öte yandan katılımcılar, kentte kurumlar arası toplantılar yapılmasına rağmen istenilen düzeyde bir iş birliği ve ortak vizyonun sağlanamadığını, seçilmiş ve atanmış aktörler arasında zaman zaman fikir birliğinin oluşmadığını ve özellikle görev süresi sınırlı olan yönetsel aktörlerin değişmesiyle birlikte bazı projelerin sürekliliğinin kesintiye uğradığını belirtmişlerdir. Ayrıca Edirne'nin son 10–15 yılda turizm açısından önemli bir gelişim gösterdiği, artan yerli ve yabancı ziyaretçi sayısının turizmi önemli bir gelir kaynağı haline getirdiği; ancak bu gelişimin beraberinde çeşitli sorunları da getirdiği ve yeni projelere geçmeden önce mevcut yapısal sorunların çözülmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

3.9. Finansal Kaynaklar

Katılımcılara kurulacak olan destinasyon yönetim örgütünün sürdürülebilirliği için finansal kaynakların nereden temin edileceği sorulmuş ve cevaplar değerlendirilmiştir.

Tablo 8: Finansal Kaynaklar Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Finansal Kaynaklar	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Valilik	29	85
Belediye	27	79
Trakya Kalkınma Ajansı	21	62
Aidat Sistemi	19	56
Gümrük Gelirleri	11	32

*Kodların tekrarlanma sayısı

Tablo 8'de görüldüğü üzere, katılımcıların destinasyon yönetim örgütünün finansal kaynaklarına ilişkin görüşleri farklı alternatifler etrafında şekillenmektedir. En yüksek frekansla ifade edilen finansman kaynağı Valilik (n=29) olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, kentin en üst düzey mülki idare birimi olması nedeniyle valiliğin başlangıç aşamasında örgütün finansmanında belirleyici bir rol üstlenebileceğini ifade etmişlerdir. Bunu Belediye (n=27) izlemekte olup, katılımcılar yerel yönetimin turizm yatırımlarındaki etkin rolü ve kente yönelik hizmet üretme kapasitesi nedeniyle önemli bir finansal aktör olduğunu vurgulamışlardır. Trakya Kalkınma Ajansı (n=21) da önemli bir finansman kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Katılımcılar, bölgesel kalkınmayı destekleyen yapısı nedeniyle ajansın turizm odaklı projelere finansal katkı sağlayabileceğini belirtmişlerdir. Aidat sistemi (n=19) ise özellikle paydaş temelli sürdürülebilir bir finansman modeli olarak değerlendirilmiş; katılımcılar, destinasyon yönetim örgütünün uzun vadeli sürdürülebilirliği için paydaş katkısına dayalı bir gelir modelinin önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Bir diğer finansman kaynağı ise gümrük gelirleri (n=11) olmuştur. Katılımcılar, Edirne'nin sınır kenti olmasının sağladığı avantaj doğrultusunda gümrük gelirlerinin turizm geliştirme faaliyetlerine yönlendirilebileceğini dile getirmişlerdir. Genel olarak katılımcılar, Edirne'de kurulması planlanan destinasyon yönetim örgütünün finansal açıdan sürdürülebilirliğinin sağlanabilir olduğunu, önemli olanın kurumsal yapının oluşturulması ve tüm paydaşlar tarafından sahiplenilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Bu bağlamda, finansal kaynakların tek bir modele bağlı kalmaksızın valilik, belediye, bölgesel kalkınma ajansı, paydaş aidatları ve potansiyel kamu gelirleri gibi çoklu bir yapı üzerinden çeşitlendirilebileceği ifade edilmiştir.

3.10. Turizmin Sürdürülebilirliği

Katılımcılara, Edirne'deki turizm paydaşlarının sürdürülebilir turizmi önemseyip önemsemedikleri ve sürdürülebilir turizm uygulamalarının neler olduğu sorulmuş ve verilen yanıtlar değerlendirilmiştir.

Şekil 3: Katılımcılar Açısından Sürdürülebilir Turizmin Önemi

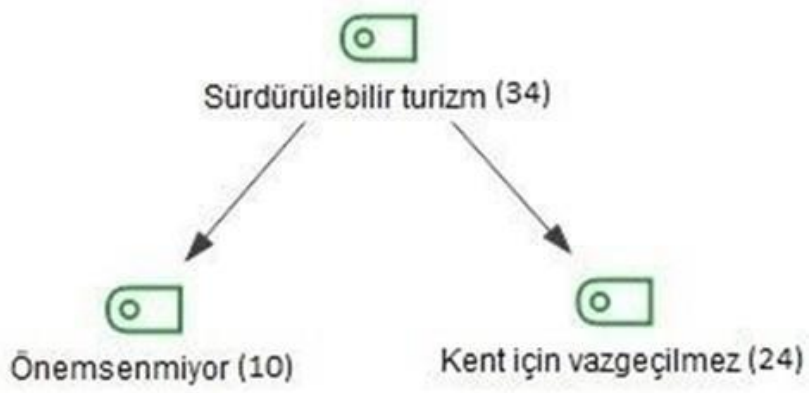

*Parantez içindeki sayılar ifade sıklığını (kodların tekrarlanma sayısını) göstermektedir.

Şekil 3'te görüldüğü üzere, katılımcıların büyük çoğunluğu sürdürülebilir turizmin kent için vazgeçilmez olduğunu belirtirken (n=24), daha sınırlı bir grup (n=10) bu yaklaşımın paydaşlar tarafından yeterince önemsenmediğini ifade etmektedir. Sürdürülebilir turizmin vazgeçilmez olduğunu vurgulayan katılımcılar, turizmin kentin temel istihdam kaynaklarından biri olduğunu ve yerel halkın bu bilinçle hareket ederek turizm faaliyetlerine uyum sağladığını belirtmektedir. Buna karşılık sürdürülebilir turizmin yeterince önemsenmediğini ifade eden katılımcılar (n=10), bu durumun temel nedenlerinden birinin bilgi eksikliği olduğunu vurgulamaktadır. Katılımcılara göre, paydaşların ve yerel halkın sürdürülebilirlik kavramına ilişkin bilgi düzeyinin yetersiz olması, özellikle sosyal taşıma kapasitesinin göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Bu bağlamda, destinasyonda ziyaretçi yoğunluğu ile yerel yaşam arasındaki dengenin korunamaması, sürdürülebilir turizm açısından önemli bir sorun alanı olarak saptanmaktadır. Ayrıca bazı katılımcılar, dünya genelindeki başarılı sürdürülebilir turizm uygulamalarının örnek gösterilmesine rağmen, bu uygulamaların yerel politika yapıcılar ve uygulayıcılar tarafından yeterince dikkate alınmadığını ifade etmektedir. Bu durum,

sürdürülebilir turizm anlayışının yerel düzeyde kurumsal ve yönetsel olarak yeterince içselleştirilmediğine işaret etmektedir.

3.11. Sürdürülebilir Turizmin Önündeki Engeller

Katılımcılara turizmin sürdürülebilirliğinin önünde engel olup olmadığı sorulmuş ve cevaplar değerlendirilmiştir.

Şekil 4: Sürdürülebilir Turizmin Önündeki Engeller

*Parantez içindeki sayılar ifade sıklığını (kodların tekrarlanma sayısını) göstermektedir.

Şekil 4'te görüldüğü üzere, katılımcıların sürdürülebilir turizmin önündeki engellere ilişkin görüşleri üç temel kategori altında toplanmaktadır. Bulgulara göre 9 katılımcı, Edirne'de sürdürülebilir turizmin önünde herhangi bir engel bulunmadığını belirtmekte ve kurumlar ile işletmelerin sürdürülebilirlik ilkesini benimsediğini, bu yaklaşımın çeşitli uygulamalarla desteklendiğini ifade etmektedir. Buna karşılık katılımcıların önemli bir bölümü (n=19), sürdürülebilir turizmin önündeki temel engellerin kurumsal yapıdan kaynaklandığını ifade etmektedir. Ancak bu durum doğrudan kurumların kendisinden ziyade, katılımcıların mevcut kurumsal politikaları ve uygulamaları destinasyon gelişiminin önünde bir bariyer olarak algıladıklarını göstermektedir. Bu kapsamda, bürokratik süreçlerin yavaş işlemesi, kurumlar arası koordinasyon eksikliği ve uzun vadeli turizm vizyonunun yeterince geliştirilememesi temel sorun alanları olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca destinasyon düzeyinde bütüncül bir turizm politikası ve stratejik planın bulunmaması, sürdürülebilir turizm uygulamalarının etkinliğini sınırlayan yapısal bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Diğer bir bulgu ise 6 katılımcının sürdürülebilir turizmin önündeki engeli esnaf ve işletmelerin kısa vadeli kazanç odaklı ve etik dışı ticari tutumlarıyla ilişkilendirmesidir. Katılımcılar, bu tür yaklaşımların sürdürülebilirlik ilkeleriyle çeliştiğini ve uzun vadeli destinasyon gelişimini olumsuz etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, kısa vadeli stratejik yaklaşımların baskın olması, turizmin sürdürülebilirliği açısından önemli bir risk unsuru olarak saptanmaktadır. Genel olarak bulgular, Edirne'de sürdürülebilir turizmin önündeki engellerin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu; kurumsal işleyiş, planlama eksikliği ve paydaş davranışları gibi faktörlerin birlikte değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

3.12. Taşıma Kapasitesi

Katılımcılara Edirne'de taşıma kapasitesi sorunu olup olmadığını, yerel halkın turizmden kaynaklı sorunlarla karşılaşıp karşılaşmadığı ve karşılaşıyorsa hangi sorunlar olduğu sorulmuş ve cevaplar değerlendirilmiştir.

Tablo 9: Taşıma Kapasitesi Kodlu Bölüm Temelli Frekans Tablosu

Taşıma Kapasitesi	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Yaşam biçiminde değişiklik	29	85
Fiyat artışı	21	62
Trafik ve otopark sorunu	19	56

Ziyaretçi sayısı	14	41

*Kodların tekrarlanma sayısı

Tablo 9'da görüldüğü üzere, katılımcıların taşıma kapasitesine ilişkin değerlendirmeleri özellikle sosyal taşıma kapasitesi bağlamında yoğunlaşmaktadır. En yüksek frekansla ifade edilen "yaşam biçiminde değişiklik" (n=29) bulgusu, turizm hareketliliğinin yerel halkın gündelik yaşam pratikleri üzerinde belirgin etkiler yarattığını göstermektedir. Katılımcılar, özellikle yoğun turist akışının olduğu dönemlerde kent merkezinde kalabalığın arttığını, kamusal alanların ziyaretçiler tarafından yoğun şekilde kullanıldığını ve bu durumun yerel halkın günlük rutinlerini sınırlandırdığını ifade etmektedir. Bu bağlamda, sosyal taşıma kapasitesinin yerel halkın hoşgörü eşiği ile doğrudan ilişkili olduğu ve bu eşiğin giderek zorlandığı anlaşılmaktadır.

"Artan turist sayısına bağlı olarak özellikle trafik ve otopark sorunları derinleşti, fiyat artışları hızlandı ve esnafın yerel halk yerine turist odaklı hizmet vermeye başladı. Bu durum biz halkın kamusal alan kullanımını sınırlandırdı, günlük yaşam pratiklerimizi değiştirdi ve kendi memleketimizde hareket özgürlüğümüz kısıtlandı (K4)" şeklinde ifade etmiştir.

Bunu fiyat artışı (n=21) ve trafik–otopark sorunu (n=19) izlemektedir. Katılımcılar, artan ziyaretçi sayısına bağlı olarak özellikle belirli dönemlerde trafik yoğunluğunun ciddi boyutlara ulaştığını ve otopark yetersizliğinin hem ziyaretçiler hem de yerel halk açısından önemli bir sorun alanı oluşturduğunu belirtmektedir. Aynı zamanda turizm talebindeki artışın mal ve hizmet fiyatlarını yükselttiği, bu durumun ise yerel halkın yaşam maliyetleri üzerinde baskı yarattığı ifade edilmektedir. Ziyaretçi sayısı (n=14) ise taşıma kapasitesinin aşılmasına neden olan temel unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Katılımcılar, Edirne'nin özellikle alışveriş amacıyla gelen günübirlik turistler ve tur grupları nedeniyle belirli dönemlerde yoğun bir ziyaretçi akışına maruz kaldığını, bu yoğunluğun ise hem fiziksel altyapı hem de sosyal yaşam üzerinde baskı oluşturduğunu vurgulamaktadır. Bu durum, başlangıçta ekonomik katkı açısından olumlu değerlendirilse de zamanla yerel halkın yaşam kalitesi ve kent kullanım pratikleri üzerinde olumsuz etkiler yaratarak sosyal taşıma kapasitesinin sınırlarına yaklaşıldığını ortaya koymaktadır.

3.13. Sürdürülebilir Turizmin Gelişimi

Katılımcılara "Edirne'de sürdürülebilir turizm gelişimi ve destinasyon yönetimi nasıl olmalıdır" şeklinde bir soru yöneltilmiş ve cevaplar değerlendirilmiştir (Tablo 10).

Tablo 10: Sürdürülebilir Turizm Gelişimi Kodlu Bölüm Frekans Tablosu

Sürdürülebilir Turizm Gelişimi	Katılımcılar*	Katılımcı Yüzdesi (%)
Destinasyon yönetim örgütü kurulmalı	30	88
Paydaşlar arası diyalog ve iş birliği geliştirilmeli	23	68
Planlar oluşturarak projeler üretilmeli	20	59
Örgüt tüm paydaşları kapsamalı	18	53

*Kodların tekrarlanma sayısı

Tablo 10'da görüldüğü üzere, katılımcıların sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik önerileri belirli başlıklar etrafında yoğunlaşmaktadır. En yüksek frekansla ifade edilen öneri, destinasyon yönetim örgütünün kurulmasıdır (n=30). Bunu paydaşlar arası diyalog ve iş birliğinin geliştirilmesi (n=23), planlar oluşturularak projeler üretilmesi (n=20) ve kurulacak örgütün tüm paydaşları kapsaması (n=18) izlemektedir. Katılımcılar, Edirne'de sürdürülebilir turizm gelişimi ve etkin bir destinasyon yönetimi için geçmişte benzer girişimlerin denenmiş olmasına rağmen istenilen başarıya ulaşılamadığını ifade etmektedir. Bu başarısızlığın nedenleri incelendiğinde, kurumlar arası koordinasyon eksikliği, paydaşlar arasında yeterli düzeyde iş birliğinin sağlanamaması, yönetsel

süreçlerde sürekliliğin sağlanamaması ve bazı durumlarda siyasi ve yönetsel önceliklerin farklılaşması gibi unsurlar öne çıkmaktadır. Ayrıca finansal kaynakların sürdürülebilir şekilde yönetilememesi ve uzun vadeli stratejik planlama eksikliği de bu girişimlerin etkinliğini sınırlayan faktörler arasında değerlendirilmektedir. Bu çerçevede katılımcılar, kurulması önerilen destinasyon yönetim örgütünün geçmiş deneyimlerden farklı olarak daha kapsayıcı, katılımcı ve sürdürülebilir bir yapıya sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle yerel halkın da sürece dahil edilmesi, paydaşlar arasında düzenli iletişim ve iş birliği mekanizmalarının oluşturulması ve alınan kararların uzun vadeli planlar doğrultusunda uygulanması gerektiği ifade edilmektedir. Bununla birlikte katılımcılar, Edirne'de kısa, orta ve uzun vadeli turizm planlarının bulunmadığını belirtmekte ve sürdürülebilir turizm gelişimi için stratejik planlama süreçlerinin başlatılması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda, destinasyonun sahip olduğu potansiyelin korunarak geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik somut projelerin üretilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bu konuda K7 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

"Valilik zaman zaman komisyonlar oluşturuyor. Daha doğrusu vali her değiştiğinde turizmle ilgili bir komisyon kuruluyor. Toplantı yapıyorlar, davet ediyorlar bizi, gidiyoruz. Bizim gibi başka işletmelerden de kurumlardan da gelenler oluyor. Ancak bu süreçlerin uygulamaya yansıyan somut sonuçlar üretmediğini düşünüyorum. Sizin söylediğiniz destinasyon yönetim örgütü benim hep olmasını istediğim şey aslında, adını böyle dememiştim sadece. Adının ne olduğunun da önemi yok. Kurul, komisyon, örgüt… önemli olan içeriği ve orada neler yapıldığı. Ben istiyorum bu örgütte Edirne ile ilgili tüm kararlar burada alınsın, uygulamaya geçilsin. Kapsayıcı olsun, sadece belirli paydaşlarla olmasın. Otelciyi de dinlesin, lokantacıları da dinlesin, acentaları da dinlesin, esnafı da dinlesin, halkı da dinlesin. Sonuçta hepimiz burada yaşıyoruz, turizmden hepimiz etkileniyoruz. Bu nedenle bu örgütte tüm paydaşların söz sahibi olması gerektiğini düşünüyorum. (K7)" şeklinde ifade etmiştir.

Bir başka katılımcı, paydaşlar arasında diyalog ve iş birliğinin geliştirilmesi gerektiğini şu sözler ile ifade etmiştir:

"Edirne turizmi her geçen gün gittikçe artıyor. Baktığımız zaman turizm çeşitliliği açısından her mevsim yapılabilecek şeyler var. Bu anlamda ciddi potansiyeli olan bir yer. Ancak bu potansiyelin kullanılması gerek. Bunun için de paydaşlara iş düşüyor. Burada valiliğe, belediyeye, üniversiteye ve STK'lara düşen görevler var. Bunların yerine getirilmesi gerekiyor. Burada aslında en büyük sorun otopark, trafik filan değil, en büyük sorun paydaşlar arasında o sinerjinin yakalanamamış olması. O ruhu yakalamak gerekiyor sanıyorum bir şeyleri başarabilmek için. Biz Edirne olarak turizmi geliştirmek istiyorsak, sürdürülebilir bir yönetimden bahsetmek istiyorsak bu işin formülü paydaş. Paydaşlar arası diyalog ve iş birliği. Öyleyse bu yapılamayacak bir şey değil. Zaten halihazırda paydaşlar toplanıyoruz, daha efektif olmak için aramızdaki diyaloğu güçlendirmeli, pekiştirmeli ve iş birliğimizi arttırmalıyız. Zaten bunu başardığımız zaman sorunlar da çözülür, projeler de üretilir (K18)".

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulguları, Edirne'deki turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir ve bütüncül bir destinasyon yönetimi yaklaşımı çerçevesinde yönetilmediğini göstermektedir. Literatür, destinasyon yönetiminin kamu kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve yerel toplulukları içeren çok paydaşlı bir yapıya dayandırılması gerektiği vurgulanmaktadır (Sheehan ve Ritchie, 2005; Serra vd., 2017). Bununla birlikte bulgular, Edirne'deki turizm yönetiminin sınırlı sayıda kurum etrafında yoğunlaştığını ve birçok paydaşın karar alma süreçlerine yeterince dahil edilmediğini ortaya koymaktadır. Bu durum, paydaşlar arasında koordinasyon eksikliğine yol açmakta ve turizm yönetimine bütüncül bir yaklaşımın uygulanmasını engellemektedir.

Çalışmanın bir diğer önemli bulgusu ise, sosyal taşıma kapasitesinin destinasyon yönetimi süreçlerinde yeterince dikkate alınmamasıdır. Katılımcıların yaşam tarzlarındaki değişiklikler, trafik sıkışıklığı, park sorunları, artan fiyatlar ve yoğun dönemlerde belirli turistik bölgelerden kaçınma

eğilimi hakkındaki ifadeleri, ziyaretçi yoğunluğunun yerel halk üzerindeki etkilerinin giderek daha belirgin hale geldiğini göstermektedir. Bu bulgu, sosyal taşıma kapasitesinin aşılmasının, sakinlerin turizme yönelik tutumlarında olumsuz değişikliklere yol açabileceğini öne süren önceki çalışmalarla tutarlıdır (Çavuş, 2002; Koçoğlu vd., 2020). Özellikle hafta sonları ve özel etkinlikler sırasında yaşanan yoğunluk, Edirne'nin sosyal taşıma kapasitesinin dikkatli bir şekilde izlenmesi ve yönetilmesi gereken bir aşamaya girdiğini göstermektedir. Bu durum, Doxey'in Rahatsızlık Endeksi ile de açıklanabilir. Doxey'e göre, ziyaretçi sayısındaki artışlar, sakinlerin turizme yönelik tutumlarını kademeli olarak coşku aşamasından rahatsızlık aşamasına kaydırabilir. Bulgular, bazı sakinlerin özellikle trafik sıkışıklığı, artan fiyatlar ve kamusal alanların kullanımına getirilen kısıtlamalar nedeniyle turizm faaliyetlerinden rahatsızlık duymaya başladığını göstermektedir. Sonuç olarak, Edirne'deki turizm gelişimi yalnızca ziyaretçi sayısını artırma perspektifinden ele alınmamalı; bunun yerine, sosyal taşıma kapasitesini dikkate alan sürdürülebilir bir yönetim çerçevesiyle yönlendirilmelidir.

Çalışmanın dikkat çekici bulgularından biri de, Roman topluluğunun turizmle ilgili karar alma süreçlerine sınırlı katılımıyla ilgilidir. Literatürde destinasyon paydaşları, destinasyon yönetimi faaliyetlerini etkileyen veya bu faaliyetlerden etkilenen tüm aktörler olarak tanımlanmaktadır (Presenza vd., 2014). Bununla birlikte, Kakava ve Hıdrellez gibi etkinliklerin başlıca kültürel taşıyıcıları olmalarına rağmen, Roman topluluğu karar alma mekanizmalarında yeterince temsil edilmemektedir. Bu durum, paydaşların katılımını kısıtlamakla kalmaz, aynı zamanda kültürel mirasın korunması ve kültürel sürdürülebilirlik açısından da önemli zorluklar yaratır.

Edirne'de bir destinasyon yönetim örgütünün bulunmaması, turizmin sınırlı sayıdaki paydaş tarafından yönlendirilmesine neden olmaktadır. Araştırma bulguları, turizmi yönlendiren temel aktörlerin belediye, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile valilik etrafında şekillendiğini göstermektedir. Bu durum, hem paydaş çeşitliliğinin sınırlı kaldığına hem de paydaşlar arası koordinasyon eksikliğine işaret etmektedir. Her ne kadar valilik, belediye, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Trakya Üniversitesi, Ticaret ve Sanayi Odası, Trakya Kalkınma Ajansı ve Edirne Tanıtım ve Turizm Derneği gibi kurumlar belirli aralıklarla bir araya gelerek toplantılar gerçekleştirse de Edirne Kent Konseyi, Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Ticaret Borsası, Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği ile seyahat acentalarının bu sürece dahil edilmemesi önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Benzer şekilde, Kakava ve Hıdrellez etkinliklerinin temel taşıyıcısı olan Roman topluluğunun temsil edilmemesi, kapsayıcı bir yönetişim anlayışının henüz oluşturulamadığını göstermektedir. Ayrıca bazı meslek odalarının toplantılara katılmasına rağmen elde edilen bilgi ve kararların üyelerine yeterince aktarılmaması, sorunların iletilmesi ve çözüm geliştirilmesi süreçlerinde koordinasyon eksikliğini daha görünür hale getirmektedir.

Öte yandan, destinasyonda planlama ve yönetim süreçlerinin etkin biçimde işletilemediği anlaşılmaktadır. Nitekim 2022 yılında hazırlanan Edirne İl Turizm Master Planı'nın uygulamaya yeterince yansımadığı görülmektedir. Bunun yanında turizm faaliyetleri yıl geneline yayılamamakta; Hıdrellez-Kakava Şenlikleri, Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve hafta sonları gibi belirli dönemlerde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, Edirne turizminin mevsimsellik sorununu aşamadığını göstermektedir. Ayrıca destinasyondaki ziyaretçi hareketliliğinin büyük ölçüde günübirlik ziyaretçiler tarafından şekillendirilmesi, turizmin ekonomik katkısını sınırlayan önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Ramazan ayında Selimiye Camii'ni ziyaret etmek amacıyla gelen tur gruplarının çoğunlukla kendi kumanyalarıyla hareket etmeleri ve kentte harcama yapmamaları, ekonomik faydanın beklenen düzeyde gerçekleşmesini engellemektedir. Buna ek olarak, yoğun ziyaretçi hareketi trafik sıkışıklığını artırmakta ve yerel halkın günlük yaşamını olumsuz etkileyerek sosyal taşıma kapasitesi üzerinde baskı oluşturmaktadır. Ortalama geceleme süresinin 2,3 gün olması da (Edirne İl Turizm Master Planı, 2022: 29) konaklama sürelerinin yetersiz kaldığını ve nitelikli turist profilinin geliştirilemediğini göstermektedir.

Destinasyonda altyapı ve üstyapıya ilişkin sorunlar da dikkat çekmektedir. Şehir içi yolların yetersizliği, otopark eksikliği ve tur otobüsleri için ayrılmış alanların bulunmaması hem ziyaretçilerin hem de yerel halkın ulaşım deneyimini olumsuz etkilemektedir. Aynı zamanda büyük etkinlik dönemlerinde yeterli sayıda tuvalet ve seyyar tuvaletin bulunmaması hijyen sorunlarını beraberinde getirmektedir. Örneğin, Hıdrellez-Kakava Şenlikleri sırasında kente on binlerce ziyaretçi gelmesine rağmen mevcut altyapının bu yoğunluğu karşılamakta yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, destinasyonda kültürel mirasın ve yerel toplulukların turizm süreçlerine yeterince entegre edilemediği görülmektedir. Roman kültürü, Edirne'nin önemli kültürel değerlerinden biri olmasına rağmen Roman topluluğu turizmle ilgili karar alma süreçlerinde yer almamakta, çoğunlukla yalnızca etkinliklerin gösteri boyutunda görünür olmaktadır. Benzer şekilde, kentin yüksek inanç turizmi potansiyeline rağmen tanıtım faaliyetlerinde ağırlıklı olarak camilerin ön plana çıkarılması; Edirne Büyük Sinagogu, kiliseler ve Bahai Evi gibi önemli çekiciliklerin geri planda kalmasına neden olmaktadır. Bu durum, destinasyonda kapsayıcı ve bütüncül bir turizm anlayışının yeterince geliştirilemediğini göstermektedir.

Son olarak, araştırma bulguları sosyal taşıma kapasitesinin planlama süreçlerinde yeterince dikkate alınmadığını ortaya koymaktadır. Turizmle ilgili kararların çoğunlukla ziyaretçi odaklı alınması, özellikle yerel halk tarafından kullanılan rekreasyon alanlarında yoğunlaşma ve çevresel baskılara yol açmaktadır. Ayrıca turizmdeki gelişime rağmen yerel üreticilerin ve yerel halkın sürece yeterince dahil edilmemesi, sürdürülebilir turizm anlayışının uygulamaya yansıtılamadığını göstermektedir. Kurumlar, işletmeler ve diğer paydaşlar arasında sürdürülebilir turizm ilkelerine yönelik ortak bir yaklaşımın bulunmaması da destinasyonun uzun vadeli sürdürülebilirliği açısından önemli bir risk oluşturmaktadır.

Edirne'de sürdürülebilir bir destinasyon yönetimi oluşturulabilmesi için;

- Eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetim, kamuya bağlı turizm örgütleri, turizm işletmeleri, yerel halk ve destinasyonla ile tüm turizm paydaşlarını kapsayan "Edirne Turizm Konseyi" adı altında bir birlik kurulmalıdır.

- Sürdürülebilir turizm gelişimi ve destinasyon yönetiminden bahsedilebilmesi için kurulması önerilen konseyde turizmden etkilenen ve turizmi etkileyen tüm paydaşların koordinasyonu sağlanmalı ve paydaşlar iş birliğine teşvik edilmelidir.

- Konsey, ya arz-talep analizi, SWOT analizi gibi yöntemler kullanarak yeni ve sürdürülebilir turizm planları oluşturmalı ya da hâlihazırda 2022 yılında hazırlanan "İl Turizm Master Planı" uygulanmalıdır.

- Konsey, turizmden kaynaklanan sorunlara çözüm üretmeli ve oluşabilecek sorunlar için tedbirler almalıdır.

- Konsey, Edirne'nin tanıtım ve pazarlanmasında yetkiyi elinde bulundurmalı ve üyelerine uygun görev dağılımı yapmalıdır.

- Konseyin liderliği için bağımsız bir birim oluşturulmalıdır ve tüm paydaşlar yönetime dâhil edilmelidir.

- Turizmi mevsimsellikten kurtarıp on iki aya yaymak için yeni turistik ürünler geliştirilmeli ve destekleyici ürünler (Rumeli geceleri, Roman geceleri vb.) ile zenginleştirilmelidir.

- Oluşturulması önerilen konseyin finansal kaynakları çeşitli yollarla oluşturulabilir. Bu kapsamda, şehir vergisi benzeri bir uygulama ile destinasyona gelen ziyaretçilerden belirli bir katkı payı alınarak bu gelirin ortak bir fonda toplanması; konaklama tesislerinde gecelik ücretler üzerinden ve yiyecek-içecek işletmelerinde sunulan hizmetler üzerinden cüzi oranlarda katkı payı ayrılması; ayrıca aidat sistemi ile üyelerden düzenli kaynak aktarılması mümkündür. Bunun yanı sıra, paydaşların ortak olduğu bir şirket yapısı üzerinden gelir üretimi de alternatif finansman modelleri arasında değerlendirilebilir.

Özellikle merkezi düzeyde uygulanan konaklama vergisi gibi düzenlemeler dikkate alındığında, yerel ölçekte yeni bir "şehir vergisi" uygulamasının doğrudan hayata geçirilmesi yerine, yerel yönetimler ile merkezi idare arasında yetki paylaşımı ve iş birliği mekanizmalarının oluşturulması önem arz etmektedir. Bu bağlamda, belediyeler aracılığıyla belirli hizmet bedelleri, gönüllülük esaslı katkı payları veya yerel kalkınma fonları gibi dolaylı finansman araçlarının geliştirilmesi daha uygulanabilir bir model olarak öne çıkmaktadır. Böylece hem yasal çerçeveye uygunluk sağlanabilecek hem de destinasyon yönetim örgütünün finansal sürdürülebilirliği güvence altına alınabilecektir.

- Kentte sürdürülebilirlik ilkeleri benimsenerek tüm paydaşlara sürdürülebilir turizm eğitimi verilmelidir.

- Sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda;

* Yerel üreticinin desteklenerek Edirnekari, mis sabunu, aynalı süpürge gibi Edirne'ye özgü el sanatlarının Çin malı hediyelik eşyanın yerine geçirilmesi gerekmektedir.

* Geceleme oranlarını arttırmak ve yerelde harcama oranını çoğaltmak için gece hayatı eğlence sektörü eksiği giderilmeli, konaklama tesislerinin fiziki yapıları ve hizmet kaliteleri iyileştirilmelidir. Ayrıca, özellikle günübirlik ziyaretlerin gecelemeye dönüştürülmesi amacıyla konaklama teşvikleri, paket tur içeriklerinin zenginleştirilmesi ve yerel harcamayı artırmaya yönelik yönlendirme stratejilerinin uygulanmalıdır.

* Ekonomik açıdan dezavantajlı olan Romanların gelirlerini iyileştirmek için turizmde istihdam edilmeleri ve böylece turizmden elde edilen gelirin genele yaygın adil bir biçimde dağılımı sağlanmalıdır. Ayrıca, Romanların turizm sistemine yalnızca kültürel bir unsur olarak değil, aktif bir paydaş olarak dahil edilmesi gerekmektedir. Kurulması öngörülen destinasyon yönetim örgütü içerisinde Roman topluluğunu temsil eden seçilmiş/atanmış üyelerin yer alması, karar alma süreçlerine doğrudan katılımın sağlanması açısından önem taşımaktadır. Bununla birlikte şenliklerin planlama, organizasyon ve içerik geliştirme aşamalarında Roman temsilcilerin söz sahibi olması, kültürel özgünlüğün korunmasına katkı sağlayacaktır.

*Edirne kültürünün önemli bir parçasını temsil eden Roman gelenek ve kültürünün özgün değerinin korunarak metalaşmasının önüne geçilmesi ve bu şekliyle gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir.

* Kaynakların verimli kullanımını sağlamak amacıyla turizm tesis ve işletmeleri başta olmak tüm paydaşlar su ve enerji tüketimi, atık maddeler ve geri dönüşüm konularında bilinçlendirilmeli ve eğitilmelidir.

- Kentte etkinliklerin gerçekleştirildiği alanlara tuvalet/seyyar tuvaletler kurulmalıdır.

- Kentte önemli turistik noktaları gösteren yönlendirme levhaları eksikliği giderilmelidir.

- Öncelikle sosyal taşıma kapasitesi başta olmak üzere taşıma kapasitesinin planlaması yapılmalıdır.
- Yerel halkın kullandığı rekreasyon alanlarındaki yığılmaların önünü geçilmesi için Karaağaç bölgesine gelen tur otobüslerine kota uygulaması getirilmelidir.
- Yerel halkın hoşgörü sınırının aşılmaması adına turizmle ilgili yapılan çalışmalar sadece ziyaretçi odaklı olmamalı, halkın istek ve beklentileri göz ardı edilmemelidir. Yerel halk bir paydaş olarak kabul edilmeli ve oluşturulacak konseyde temsil edilmesi sağlanmalıdır.

Etik Standart ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında veya diğer üçüncü kişi ve kurumlarla çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Kurul İzni: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 30/07/2021 tarih ve 158 sayılı ve 10 numaralı onay alınmıştır.

Finansal Destek: Bu araştırmada hiçbir finansal destek alınmamıştır.

Teşekkür: Teşekkürümüz yoktur.

Bu makale, Özlem ER BARANAYDIN'ın Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde 2023 yılında sunulan "Sürdürülebilir Destinasyon Yönetimi ve Taşıma Kapasitesi: Edirne Üzerine Bir Araştırma" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

Üretken Yapay Zekâ (ÜYZ) Kullanım Beyanı: Çalışmamızın hiçbir bölümünde yapay zekâ kullanılmamıştır.

KAYNAKÇA:

Akdu, U., & Ödemiş, M. (2018). Examining the impacts of tourism on Gumushane residents according to the Doxey Index. Turizm Akademik Dergisi, 5(2), 33-45.

Ap, J. (1992). Resident's perceptions on tourism impacts. Annals of Tourism Research. 19 (4), 665-690. https://doi.org/10.1016/0160-7383(92)90060-3

Arıkan, R. (2013). Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri. Ankara: Nobel Yayınevi.

Aziz, N. A. & Ngah, H. (2019). The Effect Of Self Expressive Value And Perceived Value On Malaysian Cosmetic Brand Loyalty: The Mediating Role Of Brand İdentification & Word Of Mouth. Asia-Pacific Management Accounting Journal (APMAJ), 14(1), 151-178.

Benedetti, J. (2010). The competitiveness of Brazil as a Dutch holiday destination. Unpublished Master Thesis, Breda University of Applied Science, Breda.

Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. Tourism Management, 21(1), 97-116.

Burkart, A.J., & Medlik, S. (1992). Tourism, Past, Present and Future. London: Butterworth Heinemann.

Coles, T., Dinan, C., & Hutchison, F. (2014). Tourism and the public sector in England since 2010: A disorderlytransition?. Current Issuesin Tourism, 17(3), 247–279.

Cooper, C., & Hall, C. M. (2008). Contemporary Tourism: An International Approach. Oxford: Butterworth-Heinemann.

Çavuş, Ş. (2002). Turistik merkezlerin taşıma kapasiteleri ile yaşam evreleri arasındaki ilişkiler ve Kuşadası örneğinde değerlendirme. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Çoban, G. & Yıldız, O. S. (2019). Developing a destination management model: Case of Cappadocia. Tourism Management Perspectives, 30(2019), 117-128.

Demiral, A.B. & Gelibolu, L. (2019). Turistik Destinasyon Olarak Kars'ın Tercih Edilmesinde Sosyal Medya Paylaşımlarının Motivatör Etkisi: Doğu Ekspresi Örneği, International Social Sciences Studies Journal, 5(49): 6174-6180.

Doğan, M. (2014). Sürdürülebilir destinasyon yönetimi bağlamında adalar: Bozcaada üzerine bir model önerisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. On Sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Edirne İl Turizm Master Planı. (2022). 2022-2030, Seçil Ofset, Edirne Kitaplığı Yayını, Yayın No:9 İstanbul.

Ercan, F. (2021) Instagram'da Destinasyon Pazarlamasında Kullanılan Gastronomik Ürünlerin İncelenmesi: "Go Turkey" örneği. MTCON'21 Daha İyi Bir Dünya İçin Turizm (21 - 34) University of South Florida, Florida: M3 Center Publishing.

Erdoğan, N. (2003). Çevre ve (Eko)Turizm. Ankara: Erk Yayınevi.

Ersun, N. & Arslan, K. (2011). Turizmde Destinasyon Seçimini Etkileyen Temel Unsurlar ve Pazarlama Stratejileri. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 31(2), 229-248.

Franch, M., Martini, U., & Tommasini, D. (2003). Hypothesis Of Destination Management In The Alps Through The Analysis Of Regional Tourist Boards. Atti del convegno XII International Symposium on Tourism and Leisure, Barcelona, Nisan 2003.

Genç, K., Atay, L. & Eryaman, M. Y. (2014). Sürdürülebilir Destinasyon Yaratma Sürecinde Örgütlenmenin Önemi: Çanakkale Turizmi Üzerine Bir Araştırma. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 25(1), 49-61.

Goodwin, H. (2017). The challenge of overtourism. Responsible Tourism Partnership Working Paper 4. https://haroldgoodwin.info/wp-content/uploads/2020/08/rtpwp4overtourism012017.pdf

Gürkan, A. S. (2021). Sosyal medya ve destinasyon seçimi ilişkisi: Hollandalı instagram kullanıcılarının Türkiye'ye yönelik turizm talebi üzerine bir araştırma. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.

Jin, R. & Chen, K. (2020). Impact Of Value Cocreation On Customer Satisfaction And Loyalty Of Online Car-Hailing Services. Journal of Theoretical and Applied Electronic Commerce Research, 16(3), 432- 444.

Jovičić, D., & Dragin, A. (2008). The Assessment Of Carrying Capacity: A Crucial Tool For Managing Tourism Effects İn Tourist Destinations. Turizam, 12(1), 4-11.

Jovicic, D. Z. (2016). Key issues in the conceptualization of tourism destinations.TÇavuş, 202 18(4), 445-457.

Kacetl, J. (2020). Views Of Future Travel And Tourism Experts On Social Media in Tourism. International Scientific Conference Hradec Economic Days 2 – 3 April, 2020, ss. 1-7.

Koçoğlu, C. M., Saraç, Ö., & Batman, O. (2020). Safranbolu'da Sürdürülebilir Turizm Gelişmesine Yönelik Yerel Halkın Tutumları. Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, 4(1): 202-219.

Kozak, M. (2014). Bilimsel Araştırma: Tasarım, Yazım ve Yayım Teknikleri. Ankara: Detay Yayıncılık.

Kültür Portalı. (2023). Edirne Büyük Sinagogu – Edirne. https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/edirne/gezilecekyer/sinagog. (Erişim Tarihi: 10.05.2023).

Laesser, C. & Beritelli, P. (2013). St Gallen Consensus on Destination Management. Journal of Destination Marketing & Management, 2(1), 46-49.

McCool, S. F. ve Lime, D. W. (2001). Tourism carrying capacity: Tempting fantasy or useful reality? Journal of Sustainable Tourism. 9 (5), 372-388. http://dx.doi.org/10.1080/09669580108667409

Minguzzi, A. (2006). Destination Competitiveness And The Role Of Destination Management Organization (DMO): An Italian Experience. L. Lazzeretti ve C. S. Petrillo Editör, Tourism Local Systems And Networking (197–208). Oxford: Elsevier.

Milano, C., Novelli, M., & Cheer, J. M. (2019). Overtourism and tourismphobia: a journey through four decades of tourism development, planning and local concerns. Tourism Planning & Development, 16(4), 353-357. https://doi.org/10.1080/21568316.2019.1599604

Needham, M. D., Ceurvorst, R. L., & Tynon, J. F. (2013). Toward An Approach For Measuring Indicators Of Facility Carrying Capacity in Outdoor Recreation Areas. Journal Of Leisure Research, 45(3), 345-366.

Newsome, D. (2002). Aspects Of Tourism 4: Natural Area Tourism: Ecology, Impacts And Management. Clevedon: Channel View Publications.

Özdemir, G. (2007). Destinasyon yönetimi ve pazarlama temelleri İzmir için bir destinasyon model önerisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Özdemir, G. (2014). Destinasyon yönetimi ve pazarlaması. Ankara: Detay Yayıncılık.

Özgürel, G., Bozkurt, M., & Baysal, K. (2021). Sosyal Taşıma Kapasitesi: İçmeler-Marmaris Örneği. Balıkesir University The Journal of Social Sciences Institute, 24(45), 665-695.

Panagiotopoulou, P., & Skoultsos, S. (2025). Stakeholders' Involvement in Sustainable Destination Management: A Systematic Literature Review of Existing Multi-Stakeholder Frameworks and Approaches. Tourism and Hospitality, 6(5), 250.

Pearce, D. G. (2014). Toward An Integrative Conceptual Framework Of Destinations. Journal of Travel Research, 53(2), 141–153.

Presenza, A., Sheehan, L., & Ritchie, J. B. (2005). Towards a model of the roles and activities of destination management organizations. Journal of hospitality, tourism and leisure science, 3(1), 1-16.

Presenza, A., Del Chiappa, G., & Sheehan, L. (2013). Residents' engagement and local tourism governance in maturing beach destinations. Evidence from an Italian case study. Journal of destination marketing & management, 2(1), 22-30.

Presenza, A., Micera, R., Splendiani, S., & Del Chiappa, G. (2014). Stakeholder Einvolvement And Participatory Tourism Planning: Analysis Of An Italian Case Study. International Journal Of Knowledge-Based Development, 5(3), 311- 328.

Quinlan, T., Lally, A. M., & O'Donovan, I. (2013, June). Stakeholder engagement in destination management: a systematic review of literature. In Tourism and Hospitality Research in Ireland Conference-THRIC.

Reigner, N., Kiser, B., Lawson, S., & Manning, R. (2012). Using Transportation To Manage Recreation Carrying Capacity. George Wright Society, In The George Wright Forum, 29(3), 322-337.

Rızaoğlu, B. & Tanrısevdi, A. (1997). Yerel Toplumsal Duyarlılığın Bir Ölçüsü Olarak Turizmin Toplumsal Taşıma Kapasitesi, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 8(1), 52-58.

Risteski, M., Kocevski, J. & Arnaudov, K. (2012). Spatial Planning And Sustainable Tourism As Basis For Developing Competitive Tourist Destinations. Procediasocial And Behavioral Sciences, 44(2012), 375- 386.

Saveriades, A. Establishing the social tourism carrying capacity for the tourist resort of the east coast of the Republic of Cyprus. Tourism Management. 21 (2), 147-156. https://doi.org/10.1016/S0261- 5177(99)00044-8

Serra, J., Font, X. & Ivanova, M. (2017). Creating Shared Value in Destination Management Organisations: The Case of Turisme de Barcelona, Journal ff Destination Marketing & Management, 6(4), 385- 395.

Sheehan, L. R., & Ritchie, J. B. (2005). Destination Stakeholders Exploring Identity And Salience. Annals of Tourism Research, 32(3), 711-734.

Tokarchuk, O., Barr, J. C., & Cozzio, C. (2022). How much is too much? Estimating tourism carrying capacity in urban context using sentiment analysis. Tourism Management, 91, 104522.

Timur, S., & Getz, D. (2008). A Network Perspective On Managing Stakeholders For Sustainable Urban Tourism. International Journal of Contemporary Hospitality Management, 20(4), 445–461.

UNWTO. (2018). 'Overtourism'? Understanding and managing urban tourism growth beyond perceptions. Madrid: World Tourism Organization. https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284420070?utm

Valente, F. Dredge, D. & Lohmann G. (2015). Leadership and Governance Inregional Tourism, Journal Of Destination Marketing&Management, 4(2), 127–136.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Kitapçılık.

Yoon, Y. (2002). Development of a structural model for tourism destination competiteveness from stakeholders perspectives. Unpublished PhD thesis, Faculty of the Virginia Polytechnic Institute State University, Virginia.

Yurtbahar, İ. (2019). Termal turizm destinasyonu olarak Afyonkarahisar'ın marka kişiliği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

EXTENDED SUMMARY

This study aims to examine the need for a destination management organization in Edirne based on the views of tourism stakeholders and to evaluate social carrying capacity within the context of sustainable tourism development. The study also seeks to identify the main problems in the destination and to propose solutions for sustainable tourism management. The research was designed using a qualitative approach, and data were collected through semi-structured interviews. A total of 34 tourism stakeholders representing the public sector, private sector, and civil society organizations in Edirne city center participated in the study. Snowball sampling was preferred as the sampling method. The collected data were analyzed using content analysis. The findings reveal that tourism in Edirne is largely shaped by excursionists, leading to short lengths of stay and limited economic contribution. In addition, several key problems were identified, including parking and transportation issues, infrastructure deficiencies, seasonality, lack of qualified personnel, and insufficient coordination among stakeholders. Furthermore, the limited inclusion of local communities—particularly the Roma population—in tourism processes was identified as a significant issue in terms of cultural sustainability. These problems have direct implications for social carrying capacity. Increasing visitor density and the dominance of excursionists restrict the daily life practices of local residents and create pressure on the use of public spaces. The finding of "changes in lifestyle," which emerged with the highest frequency, clearly indicates the impact of tourism on residents' quality of life. Traffic congestion, parking shortages, and rising prices further intensify this pressure. This situation suggests that social carrying capacity is approaching its limits and that the tolerance level of local residents toward tourism is gradually decreasing. Another important finding of the study is the lack of institutional coordination and the fragmented structure of tourism management in the destination. Ineffective communication mechanisms among stakeholders and the absence of a common tourism plan hinder sustainable tourism management. In addition, the failure of previous management initiatives to ensure continuity indicates a lack of stability in governance processes. This situation highlights the need for an effective governance model at the destination level. Based on the findings, it is concluded that a comprehensive destination management organization that includes all stakeholders should be established in Edirne in order to ensure sustainable tourism development. This organization is expected to coordinate stakeholders, develop and implement tourism plans, manage visitor flows, and address existing problems. It should also ensure the active participation of local residents in decision-making processes and contribute to maintaining tourism activities within the limits of social carrying capacity. Furthermore, it is important to diversify tourism products and encourage longer stays by developing new visitor experiences. In this context, the development of alternative tourism practices is recommended to support the sustainability of tourism in the destination.